

novinky z radnice

mesto Trnava ■ ročník XVIII ■ číslo 7 ■ aug./sept. 2007

foto: E. Ursinyová

Púť kvapiek

Bez tvaru, kontúr a vôle ju vznášalo k výškam,
pričom vietor určoval jej smer. Nevedomky, bez schopnosti ovplyvnenia,
sa blížila k svojej premene. Kondenzáciou v iný stav, inú formu.
Pokles teploty a energie v presne stanovených podmienkach postupne
formovali oblak z množstva lesklých okrúhlych tvarov. Kvapky krátko
po svojom zrode rástli a vydali sa na púť, nevidiac koniec vlastnej cesty.
K zemi. Raz pozvoľne, ticho, rešpektujúc tiaž zeme, inokedy hlučne, hnané
vetrom, bičujúc všetko navôkol. Jedny v pýche upriamené
na seba bezohľadne strhávajú druhé, križujú cesty dole a zväčšujú sa
na ich úkor. Iné zmierené s vymedzeným časom trvania naplňajú v pokoji
cieľ darovanej cesty. Počas nej sa im za asistencie slnka podarí kde-tu na
svojich povrchoch lámať jeho lúče a zrkadliť farebnú dúhu pre oči schopné
vidieť v danom uhle pohľadu. Ich rôznosť sa prejavuje nielen počas cesty,
ale i tesne pred jej koncom. Svojou tiažou vytvárajú spektrum tónov.
Dotyky kvapiek s korunami stromov vylúdia tichý šum i neprijemnú
disharmóniu trhajúcich sa listov. Na zemi spoločne prinášajú
raz blahodarné osvieženie, inokedy valiacu sa spúšť.
Tenké potôčiky kopírujúce povrch sa vpíjajú do vyschnutej zeme,
alebo prúdy vody strhávajú všetko, čo stojí v ceste.
Bez vlastného zavinenia, vždy súčasť atmosféry,
zákonov zeme a života na nej.
Naše životné cesty v niečom nesú podobnosť púti kvapiek.
Vnorení do sveta formujeme podobu vlastného života.
Pod vplyvom rodiny, okolia a myslenia si určujeme dočasné ciele, aby sme
nemuseli vidieť ten konečný. So schopnosťou vnímať súvislosti a iných
buď bezohľadne strhávame ostatných a používame ich pre vlastný
prospech či slávu, alebo úprimne hľadáme zmysel a naplnenie cesty.
Chvíľu tak, potom inak, a najčastejšie medzi tým. Svoju stopu zanechávame
okolo seba. S intenzitou vlastného konania a myslenia rastie okruh
harmónie či množstvo falošných tónov. Dôvery či strachu.
Pokoja alebo úzkosti. Chtiac-nechtiac sa naše životy spájajú a vlievajú
do mora kvapiek, pričom vytvárajú spoločnosť.
Jej vody i účinky sú výsledkom našich postojov a ciest.
Vždy ako súčasť sveta, života a jeho zákonov. Na rozdiel od kvapiek
i s vlastným podielom viny. No ešte stále aj s možnosťou pridať k ostatným
zvukom tóny osvieženia, pokoja a harmónie.
Sme kvapky, čo sa nemusia stratiť v mori zabudnutia či vo vlnách zloby
a nenávisťi, ktoré prinášajú smršť a smrť.

Spolupráca pri budovaní autoklastra

Memorandum medzi Trnavským samosprávnym krajom (TTSK) a mestom Trnava o spolupráci pri budovaní Západoslovenského automobilového klastra podpísali 4. júla 2007 predseda TTSK Tibor Mikuš a primátor Trnavy Štefan Bošnják. Ide o ojedinelý projekt, pričom má ambície stať sa pilotným projektom v rámci Slovenska s potenciálom vzniku ďalších klastrov v iných regiónoch Slovenska.

Cieľom projektu je umožniť spoločné využívanie distribučných kanálov, akvizície pracovnej sily, materiálových a energetických zdrojov, technológií, výsledkov výskumu, čo umožní vyššiu špecializáciu výroby, znižovanie nákladov a zvýšenie konkurencieschopnosti firiem organizovaných v klastri. Jeho vznik umožnilo nahromadenie množstva dodávateľských firiem z oblasti automobilového priemyslu na území západného Slovenska. Klaster zatriaktívni región vytvorením podnikateľskej servisnej infraštruktúry a zvýšením efektívnosti a úrovne využívania výsledkov výskumu v malých a stredných podnikoch. Projekt bude zameraný na postupné zvyšovanie konkurencieschopnosti dodávateľských firiem pôsobiacich v automobilovom priemysle nielen v rámci Slovenskej republiky, ale aj Európskej únie.

Očakáva sa, že zo začiatku by mal mať klaster 20 členov. Financovanie bude do polovice roka 2008 zaistené z pridelených grantových zdrojov, po ich vyčerpaní bude zaistené z druhej implementačnej fázy projektu, členských príspevkov a grantov EÚ. Za riadenie klastra bude zodpovedný Štefan Chudoba, ktorý bol prítomný pri podpise memoranda. Založenie a zaregistrovanie klastra sa predpokladá v októbri 2007.

-tlačová správa TTSK-

Zo zasadnutia prezídia Únie miest Slovenska

Rozšírené zasadnutie prezídia Únie miest Slovenska (ÚMS) sa uskutočnilo 6. júla v priestoroch trnavskej radnice. V programe bola pravidelná správa o činnosti a hospodárení – podiel zástupcov a expertov ÚMS na legislatívnom procese a dialógu s vládou i jednotlivými rezortmi, posilnenie odbornej podpory, zvýšenie kvality a pružnosti vzájomnej komunikácie členských a spolupracujúcich miest a najmä rozhodovacích a výkonných orgánov Únie miest.

Hlavnou témou bola stratégia ďalšieho postupu pre najbližšie obdobie a programové priority, schválené XVII. snemom Únie miest Slovenska – rozvoj informatizácie a internetizácie mestských samospráv, efektívna energetická politika, miestny a regionálny rozvoj, vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov a príprava mestských samospráv na zavedenie eura v Slovenskej republike v roku 2009.

Prítomní členovia prezídia, pozvaní primátori členských miest a experti hodnotili doterajší priebeh, závery i návrh na pokračovanie projektu Benchmarking mestských úradov.

Dôležitou a aktuálnou témou rokovania bola aktívna účasť volených predstaviteľov a expertov Únie miest Slovenska v programoch i inštitúciách Európskej únie a Rady Európy. Na záver boli účastníci zasadnutia informovaní o priebehu súťaží ZlatýErb.sk 2007 a Samospráva a Slovensko bez bariér 2006 – 2007 i kampane Na kolesách proti rakovine.

Trnavčania boli v Břeclavi na Moravskom dni

Naše partnerské mesto podporí kandidatúru Trnavy na Európske hlavné mesto kultúry

Zástupcovia magistrátu mesta Trnava prijali 30. júna pozvanie starostu partnerského mesta Břeclav Dyma Piškulu na kultúrne podujatie v historickom duchu s názvom Moravský deň. Spoločne s hosťami si pri tejto príležitosti pripomenuli bohatú históriu Moravy a zúčastnili sa na oslavách spomienky na príchod vierozvestcov Cyrila a Metoda na Moravu.

Moravský deň sa začal slávnostným prijatím hostí na radnici a potom nasledovala bohoslužba v modernom kostole sv. Václava. Sv. omšu slúžil opäť starobrnianskeho augustiánskeho kláštora. Brniansky biskup vyzval verejných činiteľov, aby robili iba múdre, citlivé a spravodlivé rozhodnutia.

Popoludní sa hostia zúčastnili na kultúrnom bloku rôznych vystúpení pod zámkom v Břeclavi. Bolo to napríklad vystúpenie Charvatčanov, historický sprievod, ceremónia u Moravskej orlice, čestná salva, súboje rytierov, vystúpenie mušketerov, sokoliarov, šermiarov, prejavy starostu a hostí – senátora a poslancov českého parlamentu. Oslavy boli pred polnocou slávnostne ukončené ohňostrojom.

S vedením mesta bola prerokovaná účasť mesta Břeclav na niektorých kultúrnych podujatiach, ktoré mesto Trnava bude organizovať v roku 2008 pri príležitosti osláv 770. výročia udelenia kráľovských výsad mestu. Prerokovaná bola i podpora mesta Břeclav pre mesto Trnava pri kandidatúre na Európske hlavné mesto kultúry v roku 2013 ako zahraničného partnerského mesta, pretože v žiadosti o kandidatúru bude osobitná pozornosť venovaná spolupráci so susednými regiónmi.

-vm-

Účasť Trnavy na projekte Cesta sv. Martina

Viceprimátor mesta Szombathely Gyorgy Feiszt navštívil 12. júla mesto Trnava. Dôvodom jeho návštevy bolo prerokovanie konkrétnych postupov pri realizácii projektu Cesta sv. Martina – Via Sancti Martini, ktorého je iniciátorom. Aj na tomto stretnutí sa úspešne rokovalo o podpore nášho mesta pri jeho kandidatúre na Európske hlavné mesto kultúry.

Rokovanie na Arcibiskupskom úrade v Trnave s hovorcem úradu JCDr. Tiborom Hajdu bolo veľmi pozitívne. Maďarskí partneri dostanú povolenie na ústretovosť pri realizácii projektu vo všetkých vybraných farnostiach v Bratislavsko-trnavskej arcidiecéze. Gyorgy Feiszt so svojim fotografom si odfotovali Katedrálu sv. Jána Krstiteľa v Trnave so sochou sv. Martina na hlavnom oltári, ktorá je umiestnená na vrchole oltára. Oltár je barokovým majstrovstvom, ktoré vyhotovili majstri rezbári Baltazár Knilling a Vít Stadler v r. 1637 – 1640. Fotovali tiež kostoly sv. Martina v Sučej nad Parnou, v Hrnčiarovciach, v Moravanoch nad Váhom, v Brestovanoch a, samozrejme, aj v tejto súvislosti najvýznamnejšiu pamiatku – Dóm sv. Martina v Bratislave.

Okrem projektu bola vzájomne prerokovaná i otázka podpory partnerského mesta pri kandidatúre mesta Trnava na Európske hlavné mesto kultúry v r. 2013. Mesto Trnava chce zabojovať o titul metropoly európskej kultúry na r. 2013, a podľa komisaára Jána Figeľa najväčšiu šancu majú kreatívne nápady a dôraz na to, čo Slovensko

spája s Európou. V tomto kontexte vytvorenie medzinárodných kultúrnych koreňov, napríklad i na základe legendy o sv. Martinovi a rozvoj spoločného manažmentu sú tiež dobrými príkladmi medzinárodnej spolupráce.

O projekte Cesta sv. Martina – Via Sancti Martini, sme už priniesli prvé informácie v marcovom vydaní Noviniek z radnice. Mesto Trnava sa stane súčasťou životnej cesty sv. Martina rozšírenej o Slovensko, Českú republiku a Poľsko. Rada Európy v r. 2005 potvrdila Cestu sv. Martina ako hlavnú kultúrnu cestu Rady Európy, ktorá sa sústreďuje na život a kult sv. Martina, jedného z najznámejších európskych svätcov.

Prvá časť projektu je už realizovaná. Podarilo sa spojiť mestá Tours v Taliansku, kde sv. Martin zomrel a Szombathely, kde sa sv. Martin narodil. Doteraz boli vydané dve malé knihy – sprievodcovia po stopách sv. Martina. Prvá mapuje jeho cestu v Slovinsku, Maďarsku a Rakúsku, druhá v Maďarsku (zmienky o sv. Martinovi asi v 30 obciach). Tento malý turistický sprievodca je zaujímavý i tým, že turista – pútnik – môže získať certifikát o návšteve pamiatok sv. Martina, ak navštívi aspoň 10 pamätných miest venovaných sv. Martinovi.

-um-

V skratke

■ Slovinské Novo Mesto bude novým partnerom Trnavy

Novo Mesto v Slovinsku sa pravdepodobne stane novým partnerským mestom mesta Trnava. Primátor mesta Trnava Ing. Štefan Bošnják a primátor mesta Novo Mesto Alojzij Muhič podpísali v Trnave 29. júna dohodu o založení partnerských vzťahov medzi mestami. Dohoda bude napomáhať rozvoju priateľstva a vzájomného porozumenia, spolupráce v oblasti kultúry, vzdelávania, športu, cestovného ruchu, obchodu a iných sfér spoločenského a ekonomického života. Prioritným záujmom je spolupráca v oblasti automobilového priemyslu.

Novo Mesto je hospodárskym a kultúrnym centrom Dolenského regiónu, leží nad riekou Krka, necelých 80km od hlavného mesta Lubľana. Mesto bolo založené v r. 1365 vojvodom Rudolfom IV. Habsburgským. Okrem bohatého prírodného a kultúrneho dedičstva je známe výrobou automobilov a lodí, liečiv a textilu. Veľký rozvoj mesta nastal hlavne vybudovaním diaľnice Lubľana – Záhreb po r. 1958. Najvýznamnejšími podnikmi v meste sú napríklad Revoz, Krka (liečivá), Adria Mobil (zn. Renault), Labod, TPV, Novoles a Pflaiderer Novoterm. Dohoda o partnerstve nadobudne účinnosť po schválení mestskými zastupiteľstvami v oboch mestách.

■ Pracovné stretnutia a návštevy na radnici aj v júli

Napriek horúčavám tohtoročného leta neútlchol na radnici spoločenský život. Popri bežných rokovaniach a pracovných stretnutiach sa uskutočnilo viacero slávnostných prijatí. K najväčším z hľadiska počtu návštevníkov patrilo prijatie 80-členného mužského speváckeho zboru z USA Mastersingers, ktorý večer v Katedrále Jána Krstiteľa pripravil pekný umelecký zážitok pre Trnavčanov. O dianie v Trnave, zmeny v samospráve a aktivity mesta sa zaujímala dvadsaťtričlenná delegácia z Pedagogického inštitútu v Burgenlande. Účastníci ocenili dosiahnuté výsledky mesta i jeho snahy na úrovni vzdelávania a kultúry.

Z hľadiska spolupráce a aktivít na medzinárodnej úrovni bolo významné aj pracovné stretnutie primátora Štefana Bošnjáka s chargé d'affaires Veľvyslanectva Poľskej republiky na Slovensku Bogdanom Wrzochalskim. Obaja partneri rokovali o možnostiach prehĺbenia spolupráce v rôznych oblastiach kultúrneho a spoločenského života.

V snahe mesta Trnava získať titul Európske hlavné mesto kultúry sa uskutočnilo počas júna a júla viacero pracovných stretnutí i rokovaní s partnerskými mes-

tami, so zástupcami kultúrnych, občianskych združení a podnikateľských subjektov. Vzhľadom na termín odovzdania je potrebné dopracovať projekt nášho mesta do začiatku septembra.

■ Na kolesách proti rakovine opäť aj v Trnave

Podujatie Na kolesách proti rakovine sa v našom meste uskutoční 19. septembra 2007 pred radnicou na Hlavnej ulici. Bude to už piaty ročník kampane Slovenského paralympijského výboru v spolupráci s mestami a obcami Slovenska, ktorého cieľom je okrem zbierky na podporu boja proti rakovine aj osvetová činnosť s dôrazom na športovú stránku projektu. Ako napovedá názov, jeho podstatou je prejsť stanovenú symbolickú trasu na nemotorovom kolieskovom prostriedku, čím účastníci prispievajú aktívnou formou k boju proti rakovine.

Zakladateľom projektu je zlatý paralympionik z PH 2000 v dráhovej cyklistike Radovan Kaufman, ktorý ešte v roku 2003 pomáhal s prvým ročníkom, ale v tom istom roku svoj boj s rakovinou prehral. Vyzbieraná finančná čiastka je určená na nákup prístroja na sledovanie pulznej elektroforézy, ktorý umožňuje monitorovať stav chromozómov, stanoviť stupeň ich poškodenia a opravy na úrovni DNA. Uplatnenie má v základnom výskume pri sledovaní procesov bunkovej smrti a opravy najzávažnejších poškodení DNA, ktoré bezprostredne súvisia s nádorovým procesom. Rovnako je významný aj pre aplikovaný onkologický výskum, kde sa využíva pre testovanie účinku protinádorových liečiv. Časť finančných prostriedkov bude použitá aj na nákup protéz, ortéz a športových vozíkov pre paralympijských športovcov. V minulom roku sa vyzbieralo v našom meste takmer 16 tisíc korún, ktoré boli použité na nákup prístroja Wave System.

V tomto roku sa kampaň začala 3. mája koncertom v Košiciach a bude trvať do

konca septembra. Celú šnúru ukončí benefičný koncert v Bratislave. Podujatie v Trnave bude sprevádzať kultúrny program, v ktorom vystúpia speváci a umelci z nášho regiónu. Nebude chýbať aj pieseň kampane Nájdi svoju nádej. Účastníci preteku budú môcť získať drobné darčeky s logom podujatia.

■ Konferencia o sociálnych a zdravotných službách pre seniorov

Mesto Trnava a Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity organizujú Konferenciu poskytovateľov sociálnych a zdravotných služieb pre seniorov, ktorá sa pod záštitou primátora Štefana Bošnáká uskutoční 25. septembra v zasadačej miestnosti Mestského zastupiteľstva mesta Trnava na Hlavnej ulici. Jej cieľom je zmapovať reálny stav a možnosti zlepšovania služieb v tomto smere a koordinovať snahy jednotlivých poskytovateľov.

Na konferencii odznejú prednášky na témy starostlivosť o seniorov v Kanade, sociálne služby pre seniorov v Trnavskom samosprávnom kraji, univerzita tretieho veku ako jedna z aktivít seniorov, sociálna pomoc a služby mesta, hospicová starostlivosť, chránené dielne a aktivity Jednoty dôchodcov Slovenska. Z príspevkov bude vydaný recenzovaný zborník.

■ Na Zelenom kričku je čiastočná uzávierka cesty

Ulica Zelený kričok – cesta I/51 bude od 16. júla do 15. decembra 2007 čiastočne uzavretá v dĺžke 30 metrov kvôli rekonštrukcii mosta cez riečku Trnávka. Doprava bude na tomto úseku presmerovaná do voľného jazdného pruhu s pomocou prenosného dopravného značenia. Po tomto jazdnom pruhu nesmie byť v čase uzávierky smerovaná nadmerná a nadrozmerná doprava.

Žiadateľom o uzávierku je firma Cesty Nitra, a. s. ktorá zodpovedá za organizáciu a dodržanie termínu prác. Povolenie na uzávierku vydal krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Trnava.

■ Pokračuje súťaž o najkrajší balkón a predzáhradku

Kvetinová sezóna vrcholí, pokračuje súťaž o najkrajšiu kvetinovú výzdobu balkóna a o najkrajšie upravenú predzáhradku, ktorú vyhlásila Komisia životného prostredia a prírodných hodnôt mestského zastupiteľstva mesta Trnava. Okrem odmeny v podobe krásnych pohľadov na kvitnúce záhony a kvetináče môžu najúspešnejší trnavskí pestovatelia získať aj publicitu a finančné ohodnotenie svojej snahy, ak do 15. októbra pošlú fotografiu alebo písomné informácie o súťažnom objekte s menom a adresou súťažiaceho na adresu Mestský

úrad v Trnave, odbor životného prostredia, Trhová 3, 917 00 Trnava. Súťažné návrhy vyhodnotí komisia životného prostredia a prírodných hodnôt do 31. októbra. Víťaz súťaže o najkrajšiu kvetinovú výzdobu balkóna bude odmenený sumou 4 000 korún, držiteľ druhého miesta 3 000 korún a tretí v poradí 2 000 korún. Odmena za prvé miesto v súťaži o najkrajšie upravenú predzáhradku bude 5 000 korún, druhé miesto 4 000 a tretie 3 000 korún. Výhercovia sa zároveň zavazujú dať súhlas na propagáciu odmeneného objektu v miestnych komunikačných prostriedkoch. Komisia si vyhradzuje právo niektorú z cien neudelieť.

-eu, um-

Pripomienky občanov k návrhu pešej zóny

Od 31. mája do 14. júna mali občania Trnavy možnosť vyjadriť prostredníctvom ankety svoj názor na návrh novej pešej zóny vystavený v mestskej veži. Na otázky občanov týkajúce sa konkrétnych súčastí návrhu odpovedali pracovníci odboru územného rozvoja a koncepcií mestského úradu Ing. arch. Milan Purdeš a Ing. arch. Pavel Ďurko.

Podľa ich slov najviac rezonovala problematika zelene. Niektorí respondenti zastávali názor, že v návrhu je málo zelene, iní sa vyjadrovali k jej charakteru a umiestneniu. V troch prípadoch sa objavila požiadavka na výsadbu vysokej zelene s väčšou korunou, ktorá dokáže vytvoriť počas horúcich letných dní dostatočné zatienenie. Objavili sa však aj opačné názory – dvaja občania súhlasili s navrhovaným riešením a poukázali na to, že nízka zeleň by nemala vyrásť do takej výšky ako v súčasnosti. Rozdielne názory sa objavili aj na realizáciu letných sedení a rozčleňovanie zóny vytváraním oddechových mikropriestorov so zeleňou.

V diskusii boli zdôrazňované požiadavky na použitie dlažby s povrchom schodným pohodne aj v dámskej obuvi a na realizáciu stále prístupných nadštandardných bezbariérových verejných WC s možnosťou prebaľovania detí. Občania chcú na pešej zóne aj fontány a umelecké diela, do istej miery sa však rozchádzajú v názoroch na množstvo a spôsob ich realizácie. Objavilo sa upozornenie na nevhodnosť umiestniť na pešej zóne sochu rodáka a odporúčanie orientovať sa skôr na umiestňovanie umeleckých diel korešpondujúcich s charakterom a riešením celého priestoru. Zhoda bola v názore na potrebu vytvoriť primerané pódium na konanie kultúrnych akcií a uzavrieť výkladmi až k uličnej čiare objekt Pod stĺpmi, aby sa tak zamedzilo znečisťovaniu krytých prízemných priestorov.

Často boli kladené otázky v súvislosti s termínom realizácie, z čoho vyplýva veľké očakávanie obyvateľov. Všeobecne bol kladne prijatý fakt, že ide o veľkorysý a rozsiahly projekt. Verejnosť však očakáva pokračovanie realizácie výmeny povrchov a mobiliáru aj na Štefánikovej ulici, hlavne z dôvodu súčasného nepriaznivého stavu dopravy v tomto priestore.

V odpovediach na anketové otázky sa vyskytli aj emotívne ladené názory, ktoré sa týkali pešej zóny iba okrajovo.

-redakcia-

Článok popisujúci návrh prezentovaný od 31. mája do 14. júna v mestskej veži, sme uverejnili v júlovom vydaní Noviniek z radnice.

Pozývame vás na Tradičný trnavský jarmok

Tradičnému trnavskému jarmoku, ktorý každoročne pripomína stáročnú tradíciu trhov v starobylej Trnave ležiacej na križovatke obchodných ciest, budú opäť patriť štyri dni na konci prvého septembrového týždňa. Od 6. do 9. septembra budú ulice Hlavná, Dolné bašty, Paulínska, Dolnopotočná, Hornopotočná, Hviezdoslavova a Trojičné námestie zaplnené stánkami s rozličným tovarom, kolotočmi a inými atrakciami ľudovo-technickej zábavy.

V rámci obľúbeného oživovania ľudových remesiel si návštevníci jarmoku budú môcť prezrieť na Trojičnom námestí pred divadlom a na Hlavnej ulici ukážky výroby a výrobkov umeleckých remeselníkov – paličkovanie, keramiky, drotárske výrobky, výrobky zo slamy a prútia, vyšívanie, fúkané sklo, tkanie kobercov, výrobu sviečok, maľovanie, prácu s drevom a drevorezbu, ale aj prácu zvonárov či umeleckých kováčov.

Z hľadiska sortimentnej náplne v štruktúre komerčných predajcov budú prevládať najmä textil, odevy, kabáty a obuv, priemyselný a drobný tovar, ale aj remeselnícke výrobky a drobní predajcovia. Nebudú chýbať ani cukrári, perníkari, obvyklé zastúpenie budú mať aj predajcovia tekvicových jadierok, cukrovej vaty, balónov. Na určených stanovištiach v centre mesta budú mýtnici v dobových kostýmoch vyberať mýtnu na čistotu v meste.

Občerstvovacie centrá budú vytvorené na Ulici Dolné bašty a na Trojičnom námestí medzi Domom kultúry a obchodným domom. Predajná doba je v nich stanovená vo štvrtok do 22. h, v piatok a sobotu do polnoci, v nedeľu do 20. h. Atrakcie ľudovej zábavy budú v prevádzke vo štvrtok, piatok a v sobotu od 8. do 22. h, v nedeľu do 20. h. Predajné stánky môžu byť otvorené vo štvrtok, piatok a sobotu do 19. h, v nedeľu do 18. h.

-mš-

Kultúrny program Tradičného trnavského jarmoku nájdete na 39. strane.

Škola na Námestí SUT v projekte Comenius

Už takmer rok je VII. základná škola na Námestí Slovenského učeného tovarišstva v Trnave zapojená do projektu Socrates – Comenius, ktorý je realizovaný s podporou Európskeho spoločenstva v rámci programu SOCRATES.

Do projektu s názvom CABUMIM (Collaboration Across Borders Using Maths In Motion) sú zapojené štyri školy. Koordinátorskou školou je Royal Masonic School v anglickom meste Rickmansworth a partnermi sú školy z Turecka, Poľska a ZŠ na Námestí SUT v Trnave. Podstatou projektu je spolupráca medzi žiakmi partnerských škôl pri riešení stanovených úloh. Jeho súčasťou sú aj medzinárodné stretnutia v krajinách jednotlivých partnerských škôl. V školskom roku 2006/07 sa uskutočnili dve, a to v októbri 2006 v krajine koordinátora celého projektu – Anglicku, druhé, päťdňové, koncom mája 2007 v tureckom meste Şereflikoçhisar. Päť učiteľiek zo školy na Námestí SUT v Trnave a zástupcovia ostatných partnerských škôl mali v Turecku možnosť podeliť sa o doterajšie skúsenosti v práci s projektom, vymeniť si nadobudnuté poznatky a nadviazať nové priateľstvá. Účastníci navštívili aj niekoľko škôl, súkromných i štátnych, a od predstaviťela mestského školského úradu získali informácie o školskom systéme v tejto krajine.

Turecká hosťiteľská škola pripravila bohatý program, okrem iného aj výlet do Kapadokie a prímorského mesta Mersin. Hostia mali jedinečnú príležitosť vidieť rôzne stránky života v Turecku, zoznámiť sa s tamojšou kultúrou, tradíciami, náboženstvom a kuchyňou.

V budúcom školskom roku plánujú trnavskí účastníci projektu – ZŠ na Námestí SUT – zorganizovať stretnutie všetkých partnerov na pôde svojej školy. Veria, že sa im to podarí a budú môcť svojim tureckým hosťiteľom opäťovať ich mimoriadnu pohostinnosť.

-redakcia-

Ľudia a udalosti v histórii Trnavy

1. 8. 1977 ► V Trnave umrel spisovateľ, odborný publicista, prekladateľ a pedagóg Ernest MIKLOVIČ, riaditeľ dievčenskej meštianskej školy a učiteľ na Pedagogickom inštitúte (30. výročie).

1. 8. 1967 ► V Trnave bola otvorená Osobitná učňovská škola (40. výročie).

2. 8. 1747 ► V Trnave sa narodil fyzik, pedagóg a autor učebníc František HANDELA, profesor Trnavskej univerzity, neskôr dekan filozofickej fakulty univerzity v Budíne (260. výročie).

3. 8. 1997 ► V Trnave umrel, literát, publicista a kňaz Štefan MAGDOLEN, redaktor vydavateľstva Spolku sv. Vojtecha (10. výročie).

5. 8. 1982 ► V Bratislave umrel trnavský rodák Viktor EGRI, spisovateľ, dramatik, prekladateľ, novinár a publicista (25. výročie).

8. 8. 1697 ► V dnešnom Maďarsku sa narodil historik František KUNIČ, profesor Trnavskej univerzity a jej dvojnásobný rektor (310. výročie).

8. 8. 1737 ► V rakúskom Salzburgu sa narodil maliar Jozef ZANUSSI, ktorý pôsobil v Trnave, kde aj umrel. Autor známej veduty Trnavy a tvorca mnohých oltárnych obrazov (270. výročie).

12. 8. 1802 ► V Modranke vypukol veľký požiar (205. výročie).

16. 8. 1792 ► V Dojči sa narodil cirkevný hodnostár, geograf a cestovateľ Štefan NEMEČKAJ, autor obranného spisu proti maďarizácii Slovákov a opisu svojich ciest po Európe, ktorý pôsobil v Hrnčiarovciach a v Trnave, kde aj umrel (215. výročie).

16. 8. 1932 ► Americkí Slováci, bratia Dopyerovci, vystažovalci z Dolnej Krupěj, dostali americký patent na rezofonickú gitaru, ktorá sa preslávila v celom svete pod menom – dobro (75. výročie).

17. 8. 1962 ► V Trnave umrel slepý organový virtuóz a hudobný skladateľ Ernest Emanuel SCHUMERA, ktorého

pamiatku pripomína pamätná tabuľa vo Františkánskom kostole (45. výročie).

18. 8. 1982 ► V Bratislave umrel bývalý trnavský advokát a mešťanosta Štefan RAVASZ, honorárny konzul Dánska a Švédska (25. výročie).

19. 8. 1942 ► V Trnave sa narodil umelecký fotograf Blažej VITTEK (65. narodeniny).

21. 8. 1947 ► V Novej Ľubovni sa narodil športový funkcionár Ladislav KMEČ, predseda Slovenského zväzu džuda, vedúci TJ Slávia v Trnave a zakladateľ Trnavského novoročného behu, ktorý nesie na jeho počesť názov Memoriál Ladislava Kmeča (60. výročie).

22. 8. 1767 ► V Kráľovej pri Senci sa narodil trnavský mešťanosta a mestský kapitán Jozef NEUMILLER-UJGYÖRGYI, účastník sprisahania uhorských jakobínov (240. výročie).

24. 8. 1777 ► Uskutočnila sa posledná prednáška na Trnavskej univerzite pred jej presťahovaním do Budína (230. výročie).

28. 8. 1832 ► Grófká Terézia BRUNSWICKOVÁ predložila na zasadnutí trnavského magistrátu návrh na otvorenie detskej opatrovne v Trnave (175. výročie).

25. 8. 1887 ► V Trnave sa narodila operná a koncertná speváčka Rozália MARSCHALKOVÁ, sólistka opery v Budapešti (120. výročie).

26. 8. 1952 ► V Trnave sa narodil kulturista Anton HOLIČ, majster Európy, ktorému mesto Trnava roku 1998 udelilo Uznanie za vynikajúcu športovú reprezentáciu mesta (55. narodeniny).

30. 8. 1637 ► V Trnave sa uskutočnila slávnostná vysviacka Katedrálneho chrámu sv. Jána Krstiteľa, ktorý je dnes metropolitným chrámom slovenskej cirkevnej provincie (370. výročie).

31. 8. 1852 ► Krátko po smrti Mikuláša Dohnányho sa skončilo vydávanie Slovenských pohľadov v Trnave (155. výročie).

Starý židovský cintorín v Kamennom mlyne

Cyklos o trnavských pamätihodnostiach

II. časť

Nasledujúci opis starého židovského cintorína v Kamennom mlyne je vyňatý z návrhu pracovníčok Krajského pamiatkového úradu v Trnave Kataríny Klačanskej a Boženy Bartoňovej na jeho vyhlásenie za kultúrnu pamiatku, ktorý vypracovali pred desiatimi rokmi. Bez odzvy. Starý židovský cintorín doteraz nezískal ochranný štít zákona, naďalej chátra a je v stave nedôstojnom pre miesto pochovávania predkov.

Židovské obyvateľstvo bolo pritom neoddeliteľnou súčasťou histórie Trnavy už od stredoveku. V roku 1536 ich však z Trnavy vyhnal Ferdinand I. a vrátiť sa mohli až po Tolerančnom patente Jozefa II. v roku 1781. Na stavbu prvej židovskej modlitebne v Trnave po dlhom období netolerancie finančne prispelo aj kresťanské obyvateľstvo.

Starý židovský cintorín v Kamennom mlyne bol založený bol v roku 1801 ako druhý židovský cintorín v Trnave – prvý vznikol niekedy v 12. alebo 13. storočí na doteraz nezištenom mieste. Leží na ploche približne 30 x 56 m, jeho severovýchodný roh je zaoblený. Ohradený je tehlovým múrom typickým pre židovské cintoríny na Slovensku s tehlovou strieškou oválneho tvaru. Pôvodná vápenná piesková omietka múru je takmer úplne zničená. Západná časť plota už nejestvuje. Na cintorín sa vstupuje z východnej strany druhotne vybudovanou bunkou pri prístavbe k ciduk hadim – domu mŕtvych, budovy obdĺžnikového pôdorysu, ktorá má v súčasnosti jednoduchú fasádu s profilovanou korunnou rímsou a zamurované vstupy do prípravnej miestnosti i do bytu správcu.

Interiér pripravnej miestnosti má tehlovú podlahu. Na mieste zamurovaného vstupu sú z vnútornej strany zachované pôvodné latkové dvojkrídlové dvere s dreveným ostením. Podhľad miestnosti je drevený trámový. Súčasťou domu mŕtvych je dvojizbový byt správcu cintorína. Na južnej strane je pristavená jedna obytná miestnosť – kuchyňa. Strecha objektu je sedlová, pokrytá tvrdou pálenou krytinou. Oba štíty sú murované, tehlové.

Na cintoríne je studňa s betónovým okružím a kovovou pumpou, ktorá v 20. storočí nahradila pôvodnú drevenú vahadlovú pumpu. Náhrobky sú usporiadané v radoch, husto pri sebe. Vyhotované sú zväčša z nelešteného vápenca. Väčšina náhrobkov, najmä staršie, majú polkruhové ukončenie v tvare sedlovej striešky s náznakom bočných vežičiek a okrajmi lemovanými jednoduchou lištou. Na náhrobkoch je text v hebrejčine, na niekoľkých mladších zo sivej leštenej žuly je popri ňom i text v nemeckom jazyku.

V severovýchodnom rohu cintorína je niekoľko mladších náhrobkov s plastickou výzdobou v podobe polstĺpa v hornej časti s oblúčikovým vlysom a niekoľko náhrobkov z ružového kameňa so strieškou v tvare mníšky. V tejto časti cintorína je i pomník s pultovou strieškou a profilovanou rímsou. Hroby sú upravené kamennou ohradou, staršie sú zakryté kamennou platňou v tvare sarkofágu na celej ploche pokrytou textom v hebrejčine, alebo jednoduchou rovnou kamennou platňou bez textu. Cestičky medzi hrobmi sú zarastené buriňou a náletovými drevinami.

-redakcia - foto: S. Kazimírová

Ludia a udalosti v histórii Trnavy september

1. 9. 1992 ► Akademický senát zriadil Pedagogickú fakultu Trnavskej univerzity (15. výročie).

2. 9. 1637 ► V Trnave sa uskutočnila slávnostná promócia prvých bakalárov filozofickej fakulty pôvodnej Trnavskej univerzity (370. výročie).

2. 9. 1827 ► V Trnave umrel básnik, prekladateľ a kňaz Vojtech ŠIMKO, spoluzakladateľ Slovenského učeného tovaríšťa (180. výročie).

3. 9. 1992 ► V Bratislave umrel literárny vedec, historik, editor, redaktor, archeológ a výtvarník Oskár ČEPAN, rodák z Cífera a absolvent trnavského gymnázia, ktorému roku 2005 bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam (15. výročie).

5. 9. 1722 ► Mestská rada v Trnave sa rozhodla dať nahradiť všetky slamené strechy pevnou krytinou, aby sa zamedzilo požiarom (385. výročie).

7. 9. 1747 ► Bol zrušený farský cintorín pri farskom kostole v Trnave (260. výročie).

9. 9. 1942 ► V Trnave sa narodil kultúrny pracovník, bábkar a publicista Vladimír SIVÁČEK, prvý riaditeľ Galérie Jána Koniarka (65. výročie).

10. 9. 1382 ► V Trnave umrel uhorský a poľský kráľ LUDOVÍT I. (625. výročie).

10. 9. 1852 ► V Trnave umrel kníhtlačiar Michal SPANRAFT (155. výročie).

12. 9. 1942 ► V Bratislave sa narodil režisér a dramaturg Mikuláš FEHÉR, bývalý riaditeľ Trnavského divadla (65. narodeniny).

13. 9. 1832 ► Trnavský lekár Ján Nágel testamentárne zanechal 2 500 zlatých trnavskému lazaretu a 2 000 zlatých na štipendiá medikom (175. výročie).

14. 9. 1872 ► V Trnave sa uskutočnilo prvé ustanovujúce zhromaždenie Spolku sv. Vojtecha za účasti asi 500 členov (135. výročie).

15. 9. 1432 ► Uhorskému vojsku sa nepodarilo dobyť Trnavu obsadenú husitami (575. výročie).

15. 9. 1662 ► V Košiciach umrel chtelnický rodák Martin PALKOVIČ, bývalý profesor a rektor Trnavskej univerzity, ktorú slávnostne otváral a zaslúžil sa o jej vybudovanie (440. výročie).

16. 9. 1922 ► Na budove starej železničnej stanice v Trnave bola slávnostne odhalená pamätná tabuľa trom českým četníkom, ktorí padli v bojoch proti maďarským vojakom v roku 1918 (85. výročie).

17. 9. 1947 ► V Zelenči sa narodil režisér Jozef BEDNÁRIK (60. narodeniny).

18. 9. 1987 ► V Bratislave umrel trnavský rodák Ladislav GALKO, hudobný skladateľ, dirigent, pedagóg a publicista, ktorému za jeho celoživotné dielo v oblasti slovenskej kultúry udelili roku 1998 Cenu mesta Trnava in memoriam (20. výročie).

19. 9. 1662 ► Cisár LEOPOLD I. povýšil staviteľa univerzitného kostola v Trnave Pietra SPAZZA do šľachtického stavu (345. výročie).

19. 9. 1912 ► V Boleráze sa narodil stredoškolský profesor, prekladateľ a publicista Viliam SCHRONK, dlhoročný riaditeľ trnavského gymnázia (95. výročie).

19. 9. 1997 ► V Trnave slávnostne odhalili pamätnú tabuľu básnikovi Miroslavovi VÁLKOVI (10. výročie).

22. 9. 1857 ► V Trnave bol založený R. kat. Kráľovský učiteľský ústav, tzv. preparandia (150. výročie).

22. 9. 1987 ► V Trnave umrel športovec, tréner a funkcionár Ján KRISTOFÍK, dlhoročný predseda TJ Slávia Trnava a spoluzakladateľ TJ Slovsport, iniciátor výstavby Mestskej športovej haly Družba, na ktorej je umiestená aj jeho pamätná tabuľa (20. výročie).

27. 9. 1947 ► V Zelenči sa narodil básnik, vysokoškolský pedagóg a odborný publicista Milan JEDLIČKA (60. narodeniny).

28. 9. 1967 ► V Trnave slávnostne otvorili Okresný archív (40. výročie).

28. 9. 2002 ► V Trnave umrel maliar a výtvarník Jozef DÓKA starší (5. výročie). P.R.

Autorstvo reliéfu Piety je už odhalené

V prechádzajúcom čísle Novíniek z radnice bol uverejnený článok pod názvom: Je Pieta v múzeu dielom Jána Koniarka? Dnes uverejňujeme záver výskumu, ktorý ponúka rozuzlenie k pátraniu po autorovi diela, ktoré bolo v roku 2006 zakúpené do zbierok Západoslovenského múzea v Trnave.

Podľa posledných faktov nájdených v Spolku svätého Vojtecha sa javil ako najpravdepodobnejší autor skúmaného reliéfu bratislavský sochár Alojz Rigele (1879 – 1940). Publikácia Slovenský biografický slovník, zv. V., Matica slovenská, Martin 1992, s. 87 – 88 uvádza pod heslom RIGELE, Alojz medzi informáciami o dielach tohto autora aj: „Šaštínska P. Mária (reliéf, 1938, kostol a kláštor paulínov, Šaštín)“.

Potvrzuje to i ďalšia publikácia: Súpis pamiatok na Slovensku, 3. zv., Obzor, Bratislava 1969, s. 242, kde sa pri opise baziliky v Šaštíne uvádza: „pri vchode do sakristie je reliéf Šaštínskej P. Márie z r. 1938 od A. Rigeleho“.

Pútnik svätovojtešský na rok 1928 však uvádza ako frontispice (úvodnú grafiku na 1. strane) reprodukciu kresby lunetového reliéfu s presným rozložením kompozície ako na našom reliéfe s popisom: „Sedmibolestná Matička, dobrá Matka Slovenského Národa a Patrónka Slovenskej Krajiny“. V kalendári je potom článok na strane 116 od autora uvedeného iniciálami V.H. pod názvom Patrónka Slovenskej Krajiny (K titulnému obrázku). Článok približuje tradíciu uctievania Sedembolestnej Panny Márie veriacimi na Slovensku a spomína oslavy venované Patrónke, ktoré sa uskutočnili 21. a 22. mája v pútnickom mestečku Šaštíne, „...v chráme ktorého sa nachádza vodcom národa, Dr. Ferdišom Jurigom darovaná nádherná socha Patrónky Slovenskej krajiny. Socha je do mramoru vytesaná myšlienka tohto veľkého národovca.“ Ide ale o rok 1927, pretože kalendár Pútnik svätovojtešský na rok 1928 sa pripravoval a vydával v predošlom roku, aby ho mohli ľudia používať už od začiatku nasledujúceho roku. Autor diela nebol v článku vôbec spomenutý.

Pri návšteve baziliky v Šaštíne sme skutočne spomínaný reliéf našli (foto). Umiestnený je v stene na pravej strane chóru, pri vchode do sakristie – presnejšie na ľavej strane dverí. Reliéf je vytesaný do bieleho mramoru so sivými žilkami. Je to kombinácia vysokého reliéfu v prvom pláne (pieta a postavy kľačiaceho ľudu) a nízkeho reliéfu (medailóny so zobrazením bolestí Panny Márie). Signatúra autora RIGELE je na pravej strane za hlavou poslednej postavy vyrytá do mramoru. Datovanie nie je uvedené.

Zo všetkých známych faktov vyplýva, že autorom reliéfu bol skutočne Alojz Rigele, ale novšia literatúra sa zmylila v datovaní o celých 11 rokov. (Ak by Rigele reliéf vytvoril v roku 1938, bolo by to jedno z jeho posledných diel, lebo v roku 1940 zomrel.)

V závere sa predsa len vrátim k Jánovi Koniarkovi a k prameňu, z ktorého čerpal informácie aj MUDr. Bohumil Chmelík do svojej hry Záhrada spomienok Jána Ko-

niarka. Janko Alexy v diele *Osudy slovenských výtvarníkov* (Štátne nakladateľstvo v Bratislave, 1948, 426 s., kapitola Sochár Ján Koniarek s. 359 – 365.) uvádza ako citáciu slov samotného Koniarka: „Objednávok v Belehrade bolo nadostač. ...Roku 1912 vypukla na Balkáne vojna a zmarila mnoho z mojich sochárskych plánov. Roku 1914 neostávalo mi nič iného, ako sa vrátiť domov, a tu ma úrady privítali ako špióna. Zaviedli vyšetrovanie, uväznili ma v Bratislave a poslaly ma potom na front, kde ma roku 1915 zranila guľka a omrzly mi nohy. Prišla znovu Bratislava, nemocnica, kde mi dovolili aj modelovať. Ležal som v zotavovni pri Dynamitke a tu ma navštívil poslanec Juriga, žiadajúci ma o vytvorenie slovenskej „Piéty“. Táto návšteva stala sa podozrivou a poslali ma na front, do Sedmohradska...“ (Citované v dobovom pravopise. Pozn. aut.)

Bolo to okolo roku 1916 a Koniarek skutočne od Jurigu takúto objednávku dostal, no pravdepodobne už na diele nestihol pracovať. Prečo sa však reliéf našiel v lokalite Slovenská Nová Ves – Voderady (kde býval Ján Koniarek), to zostane asi záhadou.

Záver:

Reliéf v Západoslovenskom múzeu je kolorovaným sadrovým odliatkom modelu, podľa ktorého zhotovil Alojz Rigele mramorový reliéf Sedembolestnej Panny Márie. Objednal si ho dr. Ferdiš Juriga a slávnostne bol odhalený v máji roku 1927 v bazilike v Šaštíne.

PaedDr. *Simonne JURČOVÁ*

Úcta k rovnému charakteru Augustína Rašku

V rámci tohoročných Trnavských dní bude 15. septembra o 9.00 h na budove Gymnázia Jána Hollého odhalená pamätná tabuľa Mons. Augustínovi Raškovi, niekdajšiemu riaditeľovi Biskupského gymnázia a mestskému farárovi.

Jednoduchá správa, za ktorou treba vidieť dva dôležité aspekty: V prvom rade mesto Trnava vzdáva hold človeku, ktorý osvedčil svoj charakter, nedal sa zlomiť či kúpiť na začiatku oných krutých päťdesiatych rokoch minulého storočia, v čase brutálneho nástupu proletárskej diktatúry. Veď koľkí iní podľahli, uzavreli kompromisy, posluhovali, pridali sa do služieb nových pánov (a či vlastne súdruhov)... Mons. Raška ostal verný svojmu presvedčeniu, čo ho stálo väzenie a nakoniec smrť v žalári.

Okrem úcty k rovnému charakteru Mons. Rašku je tu aj druhý aspekt. Akosi veľmi málo, nedostatočne pripomíname novým generáciám memento nekontrolovanej totality. Čo bolo vtedy normálne: odsúdiť človeka, konkrétne Augustína Rašku, napríklad za to, že tlieškal spolu s ostatnými internovanými vete „neverím komunistickým novinám“ a kvalifikovať to ako poburovanie – a za to boli štyri roky. Iniciatívni, kariéru cítiaci prokurátori, ustrašení sudcovia a bezzubí obhajcovia. Rozsudky dostávali sudcovia pripravené zo straníckych sekretariátov. Také bolo nastupujúce komunistické súdnictvo. Nezabúdajme na to.

Väzenské prostredie dramaticky zhoršilo zdravotný stav Mons. Rašku a v pomerne mladom, povedali by sme predpenzijnom veku zomiera v brnianskej väznici.

My všetci, ktorí sme ho poznali, ktorých učil alebo ktorí sme vnímali jeho pastoračnú činnosť, ktorým bol vzorom v priamosti a neústupnosti pri bránení svojej pravdy, vnímame tento spomienkový akt ako zaslúženú satisfakciu veľkému človekovi.

Ladislav SZALAY (niekdajší žiak niekdajšieho Biskupského gymnázia)

DISK má novú inscenáciu, režiséra a štúdio

Blaho Uhlár: „Tento súbor ma fascinuje. Je starší ako Rolling Stones, Rampák má o rok viac ako Bob Dylan a stále majú potenciál.“

Na rozdiel od predchádzajúcej mali v DISK-u na Kopánke v úplnom závere aktuálnej divadelnej sezóny tieto novinky: novú scénu, (staro)-nového režiséra a novú inscenáciu. Všetko to bolo možné naraz vidieť počas premiér v piatok 13. a sobotu 14. júla v podzemí kultúrneho domu na Kopánke, kam sa vchádza odzadu takmer nenápadným, na modro namalovaným vchodom.

Začnime od stredu. Režisér Blaho Uhlár sa po pätnástich rokoch opäť

stretol so súborom DISK a výsledkom je Výhľad. Teda, Uhlár sa s DISK-ármí stretával aj predtým, ale to fungovalo ešte jeho bratislavské divadlo Stoka a Trnavčania tam chodili hrať. A dokonca v posledných obdobiach aj robíť premiéry svojich hier. Lenže Stoka pred vyše rokom prišla o svoje priestory a odišla do nedobrovoľnej hibernizácie.

DISK sa rozhodol hodiť lano umelcovi, ktorý mu pred rokmi pomohol dostať sa na výslnie slovenského amatérskeho divadelníctva a našťudoval s ním niekoľko cenených inscenácií. Okrem toho, že úplne zmenil poetiku súboru, vniesol dovtedy nepoužívaný moment – metódu kolektívnej tvorby. DISK-ári to radi opisujú tak, že to sa stretnú, začnú sa rozprávať, z toho rozprávania potom vzniká postupne scenár hry, a to sa potom hrá. Je to, samozrejme, zložitejšie a cesta k výslednej podobe ťažšia. Napríklad ako teraz, pri Výhľade.

Blaho Uhlár povedal, že ho pozvanie do Trnavy potešilo a prišiel s predstavou skôr pohybového, nonverbálneho divadla. Začali sa skúšky, ale jeho pohľad na vec akosi DISK-árom nesedel. Po polroku skúšania a hľadania sa súbor s režisérom dohodli, že začnú odznova a inak. Takže Výhľad začal vznikať niekedy v januári, a po šiestich mesiacoch si tvorcovia povedali, že výsledná podoba je prezentovateľná.

Ale medzitým sa diali aj ďalšie veci. Doyen súboru Ján Rampák to zhrnul, že podnetom boli pripomienky divákov z Trnavy. DISK vraj hrá hocikde, len v Trnave ho nevidno. Čo bola v posledných rokoch aj pravda, okrem nejakej tej divadelnej prehliadky súbor sa v meste nemal prakticky ako prezentovať. Za prepožičanie scény profesionálneho divadla platil vysoký poplatok, ktorý si mohol dovoliť iba raz za čas. A ich materská scéna na Kopánke mala v posledných rokoch toľko podôb, že sa ani napočítať nedajú. Teda – rôznych, najmä diskotekových, iba nie divadelných. Tak padlo rozhodnutie prebudovať skúšobňu v podzemí na malú, zato stálu divadelnú scénu. Rozhodnutie padlo v novembri 2006 a po ňom sa začalo obdobie brigád.

Zapojili sa všetci, režiséra nevynímajúc. Ján Rampák povedal, že doteraz si cenil Blaha Uhlára ako režiséra, ale on sa ukázal nečakane (?) aj ako veľmi manuálne zručný človek, ktorý sa rád a dobre púšťal do roboty s drevom či elektrinou. DISK má teraz priestor, do ktorého môže na jeden šup pozvať tridsať divákov. A preto podľa vedúceho DISK-u Milana Brežáka začína reálne uvažovať o kompaktnej divadelnej sezóne, kedy by hral v pravidel-

foto: J. Grancová

ných časoch, možno raz alebo dva razy do týždňa. Okrem Výhľadu, ktorý v štúdiu priamo vzniká, sa dajú pre tento priestor prispôsobiť aj ďalšie dva tituly – Geniálna epocha podľa Schultza a Padesátka, ktorá vznikla v roku 2005 pri okrúhlym výročí DISK-u.

Uhlár povedal: „Tento súbor ma fascinuje. Je starší ako Rolling Stones a Rampák má o rok viac ako Bob Dylan. Stále majú potenciál.“

A teraz ešte tá tretia novinka. O čom je Výhľad.

O tom, že polovica súboru patrí do kategórie seniorov a druhá do tzv. nastupujúcej. O tom, čo má pre človeka hodnotu v jeho reálnom veku a na čo iba mŕňa energiu. Aj o tom, ako ťažké je budovať divadelné štúdio a či to má vôbec zmysel. O pomínutelnosti všetkého.

DISK aj napriek dvom hospitalizáciám režiséra a jednej člena súboru dotiahol v zostave Jozef Belica, Ján Rampák (*na fotografii*), Milan Brežák, Dana Gudabová, Tána Ivaničová, Zuzana Janitorová, Ivan Kazimír a Pavol Lančarič začaté do konca. S hudbou pre Výhľad sa pohral Trnavčan, v Bratislave žijúci člen skupiny Živé kvety Juraj Mironov. Kostýmy sú prácou Denisy Falbovej a účinkujúcich.

Výsledok? Zatiaľ len tolko: úplne najlepšie je vychutnať si ho na vlastné oči a uši. Určite sa to oplatí.

Dáša ONDRUŠKOVÁ, redaktorka TASR

Otvára sa Trnavská brána do ríše folklóru

Medzinárodný festival folklórnych súborov Trnavská brána bude otvorená pre všetkých milovníkov folklóru od 17. do 19. augusta. Historické centrum Trnavy už po šiesty raz na tri dni ožije spevom, tancom a farbami ľudových krojov dvadsiatich ôsmich folklórnych súborov s približne siedmimi stovkami účinkujúcich z krajín višegrádskej štvorky.

Ešte pred oficiálnym začiatkom festivalu bude v mestskej veži 17. augusta o 16. h otvorená výstava drobných poľnohospodárskych nástrojov a krojov zo zbierky nadšeného folkloristu – amatéra Milana Lasicu z Červeníka s názvom Dedičstvo našich predkov. Výstava fotografií z uplynulých ročníkov festivalu bude sprístupnená v radničnej cukrárni Aida a hneď naproti nej v predajni ÚLUV-u budú vystavené typické kroje trnavskej oblasti.

Súčasne sa začne na Trojičnom živá dielňa ľudových umeleckých remesiel s názvom Na jarmeku, ktorá bude pokračovať aj v sobotu. Na slávnostnom otvorení festivalu o hodinu neskôr budú dominovať detské folklórne súbory, ktorým tento rok bude patriť v zmysle uchovávaní tradícií väčší priestor ako obvykle. Program súborov z krajín V-4 s názvom Vitajte, vzácní hosté, sa začne o 18. hodine. Vyvrcholením piatkového večerného programu bude o 21. hodine pásmo folklórneho súboru Detva Obrázky spod Poľany.

Ani tento rok v sobotu nemôže chýbať atraktívny krojovaný sprievod na Hlavnej ulici, v ktorom sa predstavia všetci účastníci festivalu. Pokračovať bude aj dianie na Trojičnom námestí, kde sa postupne predstavia spevácke skupiny z trnavského regiónu v pásme Zaspívajte si s nami a detské folklórne skupiny z krajín V-4 v programovom bloku s názvom Zlatá brána otvorená.

Po ňom prídu na rad žatevné a oldomášske tradície trnavskej roviny pod názvom Už sme sa našli a večer o 18.30 sa začne galaprogram folklórnych súborov, v ktorom vystúpia Technik z Bratislavy, Trnavačan z Trnavy, Trenčan z Trenčína, Rovňan z Veľkého Rovného a Demizón zo Strážnice. Zlatým klincom večera bude program SĽUK-u s názvom Tancovali naši vašim. Hostia i domáci folkloristi sa rozlúčia s tohtoročnou Trnavskou bránou a publikom v nedeľu 19. augusta o 10. hodine na slávnostnej svätej omši v Kostole sv. Jakuba.

-redakcia-

Program Trnavskej brány nájdete na obálke tohto vydania

Na železničnej stanici bola výstava Vagón

Výstava Múzea Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici s názvom VAGÓN sa uskutočnila v Trnave na železničnej stanici od 16. do 20. júla. Tento ojedinelý projekt bol zameraný na problematiku holokaustu a pripomenutie si 65. výročia začiatku deportácií slovenských Židov do koncentračných táborov. Výstavu v Trnave podporila miestna i krajská samospráva.

Na vernisáži boli i tí, ktorých sa deportácie do Oswienčima, Majdaneku a ďalších vyhladzovacích táborov priamo dotkli. Prišla aj Trnavčanka Terézia Krajčovičová, rodená Guttmannová, ktorej rodičia, strýko – herec Martin Gregor i ďalší strýko a ďalší rodinní príslušníci boli medzi deportovanými. Niektorí z nich sa už nevrátili. *-redakcia-*

Vagón

Stanica Trnava.

Dva odstavené vozne na koľaji štvrtej.

Bez rušňa nedávajú zmysel.

Vlak skraca čas na prepravu z jedného miesta na druhý. Ľudia v ňom smerujú za prácou, za priateľmi, rodinami, za poznávaním a oddychom.

Dva osamotené vozne bez rušňa nespĺňajú tento cieľ. Na pohľad je ich postavenie nezmyselné. Bez cieľa a smerovania. No vozne, ktoré stáli na konečnej v Trnave upozorňovali na ešte väčší nezmysel.

Na obdobie rokov 1939 – 1945, keď vlak neslúžil na prepravu ľudí k cieľu, ktorí si vybrali. Účel vlaku bol spreneverený. Smeroval k nedobrovoľnej smrti v neľudských podmienkach.

Vo vozňoch pre dobytky, stovky hladných, smädných, úcty zbavených ľudí. Vtlačení do malého priestoru. Spolu s bolesťou, úzkosťou a bezmocnosťou. Dni bez vedomia cieľu, od-vlečení, vystavení moci iných. Nadradených. Vyvolených rozhodovať o živote a smrti tých druhých. V mene rasy, národa a prekrútenej idey.

To všetko sa podarilo realizátorom putovnej výstavy po Slovensku nainštalovať do dvoch vozňov. Dokumenty, fotografie a trasy transportov. I výpovede, tých, čo zázrakom prežili. Temné obdobie európskych i vlastných dejín.

Spomienka, ktorá núti nezabudnúť. No nielen to. Núti rozmýšľať aj nad dneškom a budúcnosťou. Akým ideám veríme dnes? V akom vlaku sa vezieme?

Kam idú pomyselné vlaky našich životov, ktoré vedieme, prípadne, v ktorých sa vezieme?

Väčšina z nás v dobre upravených vozňoch si vytýčila cieľ k ešte lepšie naplánovanej realite. Nemusíme sa tlačiť a nehladujeme. No napriek tomu by sme tak ako každý rušňovodič mali ostať pozorní a vnímaví. Na to, čo sa deje v kupé i mimo neho.

Nesmieme dopustiť, aby popri vytýčenej trati prosperity rástol počet bezmocných, ľudí bez domova, cieľa či zmyslu života. Inak naša cesta nemá zmysel. Vezieme sa totiž v spoločnom vlaku života všetci. Bez príplatku. Bez rozdielu národnosti, konfesie, farby či príslušnosti k strane. Každá iná zastávka a snaha bez rešpektovania tejto skutočnosti znamená pre osobný, národný i svetový vlak katastrofu.

Stanica Trnava.

Čas zamyslenia i zastavenia.

Vlaky odchádzajú, vlaky prichádzajú.

Spoločný vlak života neodvratne smeruje k svojmu cieľu.

Na každom závisí, v akých podmienkach sa povezieme my a naše deti.

Pavol TOMAŠOVIČ

Ohliadnutia za tohtoročným Dobrofestom

Šestnásty ročník Dobrofestu priviedol do Trnavy opäť množstvo hudobníkov a spevákov z celého sveta. Aj napriek skráteniu trvania festivalu boli to vyše dve desiatky súborov a sólistov, ktorí vystúpili počas troch festivalových dní na hlavnom pódiu na Trojičnom námestí, v Kine Hviezda, v Dome hudby Mikuláša Schneidera Trnavského, v reštaurácii U Harryho, na satelitnom koncerte v Dolnej Krupej a na neoficiálnych jam session na viacerých ďalších miestach. Okrem pôvodne pozvaných umelcov z 11 krajín (USA, Francúzsko, Taliansko, Poľsko, Nemecko, Holandsko, Čechy, Maďarsko, Rakúsko, Slovinsko a Slovensko) sa objavili aj ďalší z Anglicka a Chorvátska, ktorí počet účastníckych krajín zvýšili na trinásť.

Slávnostné otvorenie Dobrofestu sa v tomto roku uskutočnilo v Kine Hviezda. Malo to výhodu, že organizátori ho mohli na jednom mieste spojiť s vernisážou výstavy obrazov a s následným prvým festivalovým koncertom. Jeho záver patril jedinečnému spojeniu rezofonického dobra s Diabolskými husľami Jána Berkyho Mrenicu ml., pri ktorých vystúpení nadšení návštevníci nešetřili potleskom a ováciami.

Súčasťou slávnostného otvorenia Dobrofestu bola aj vernisáž výstavy obrazov s názvom Hudba v maľbe. Pripravilo ju trnavské združenie výtvarných umelcov BonArt v rámci medzinárodného umeleckého projektu Inter Art Play 07. Výstava, na ktorej vystavilo svoje práce sedem umelcov zo siedmich krajín, sa niesla v duchu motta: „Maľba je hudba, ktorú vidíme a hudba je neviditeľná maľba, ktorú počujeme.“

Celú výstavu na druhý deň preniesli do Mestskej veže, kde sa popoludní vo veľmi dobrej atmosfére uskutočnil aj improvizovaný mini koncert dobristov z Nemecka a Slovenska.

Počasia bolo na rozdiel od minuloročného jubilejného 15. ročníka teplé a vľúdne a hralo organizátorom festivalu do karát. V spojení s dobrou hudbou prilákalo množstvo návštevníkov na Trojičné námestie, kde vládla veľmi príjemná atmosféra. Pochvalovali si to nielen poslucháči, ale aj všetci účinkujúci. Dobrista Todd Livingston po návrate do Ameriky napísal: „Tešil som sa z každej minúty v Trnave na Dobrofeste. Som veľmi pociťovaný, že som mohol byť účastníkom takéhoto vynikajúceho festivalu.“ V Trnave sa páčilo aj jeho spoluhráčovi, gitaristovi a spevákovvi Timovi Mayovi z Nashville: „Ďakujem, že som mohol prísť na Dobrofest. Aké magické miesta! Všetko bolo nádherné. Dúfam, že sa niekedy vrátim späť.“ A veľmi pochválil aj zvučiarov slovami „Great sound crew“.

Okrem čestných hostí, ktorí dostali vstupenky na otvárací koncert v Kine Hviezda a nakoniec neprišli, najviac problémov organizátorom Dobrofestu narobili hostia z Ameriky – Todd Livingston Band. No nespôsobili ich žiadne hviezdne maniere. Členovia skupiny budú ešte dlho spomínať na svoj let z Atlanty s medzipristátím v Paríži. Kvôli štrajku na letisku v Paríži prileteli do Viedne so skoro osemhodinovým meškaním. Na dňovú im v Paríži zostala aj kompletná osobná batožina a jedna gitara. Organizátori festivalu museli zabezpečiť pre nich nielen chýbajúci hudobný nástroj, ale aj také bežné

veci osobnej potreby ako zubná kefka či pasta. Našťastie, „stratené“ kufre priviezli z letiska do Trnavy tesne pred otváracím koncertom, a tak Tim May mohol hrať na svojej gitare.

Návštevníkom festivalu sa veľmi páčilo vystúpenie čierneho amerického speváka Big Daddy Wilsona s jeho medzinárodnou sprievodnou skupinou Mississippi Grave Diggers. Koncert tohto vlastníka veľkého hlasu úplne zatienil pred ním vystupujúceho Petra Cmoríka. No nebol to prvý čierny Američan, ktorý hosťoval na Dobrofeste, ako si to poniektorí myslia. Veď pred niekoľkými rokmi bol v Trnave ako spoluhráč rakúskeho speváka Hansa Theessinka neprehliadnuteľný, asi dva metre vysoký hráč na tubu, Jon Sass z New Yorku.

Najvyťaženejším účastníkom tohtoročného Dobrofestu bol nepochybne Henrich Novák z Bratislavy, ktorý sa považuje za najlepšieho slovenského dobristu. Okrem hostovania s Diabolskými husľami na štvrtkovom otváracom koncerte v Kine Hviezda, na druhý deň hral so skupinami Grasscountry a Fragment na hlavnom pódiu, v sobotu popoludní prekladal na podujatí Tvárou v tvár a večer vystúpil ako hosť amerického dobristu a speváka Todda Livingstona a jeho Bandu, ktorý sa o jeho hre vyjadroval len v superlatívoch.

Počas predchádzajúcich ročníkov Dobrofestu sme v Trnave mohli vidieť a počuť okrem rozličných typov a modelov rezofonických gitár aj rezofonické mandolíny. V tomto roku k nim pribudla aj rezofonická basová gitara. Hral na ňu člen medzinárodného súboru Toni Balocco's Dobro Mafia Georg Heuermann z Nemecka. Štvorstrunová basová gitara mala drevené telo so zabudovaným rezonátorovým systémom ako v dobre, vďaka ktorému mala príjemný akustický zvuk.

Šarmantnému francúzskemu spevákovi a gitaristovi Pascalovi Mesnierovi oveľa viac svedčilo komornejšie prostredie trnavskej synagógy či kaštieľa v Dolnej Krupej, ako veľké pódium v sále Kina Hviezda. Rovnaký pocit mali poslucháči aj z vystúpení vynikajúceho speváka a gitaristu Toni Balocca z Talianska, ktorý so svojim medzinárodným súborom Dobro Mafia bol vyvrcholením satelitného koncertu v Dolnej Krupej.

Neskorovečernú sobotnú Night Dobro Session na terase preplnenej reštaurácie U Harryho odštartoval súbor Bonzo and The Resonators s hrajúcim koučom Dobrofestu Petrom „Bonzom“ Radványim a najznámejším slovenským hráčom na ústne harmoniky Bobošom Procházkom. Svoje vystúpenie využili na prezentáciu svojho najnovšieho cédečka Live Again. Veľký úspech malo aj vystúpenie speváka a gitaristu Kosta Braného zo Slovinska, ktorý si priniesol ako posilu výborného hráča na ústnu harmoniku Tomislava Golubana z Chrovátska, Na pódiu sa objavil aj dobrista Christian Prechtl z Rakúska a viacerí ďalší hudobníci z Nemecka, ktorým svojou hrou na kontrabas sekundoval neúnavný Marián „Makar“ Mrva z Trnavy.

Finálovú bodku za tohtoročným Dobrofestom dal až v pondelok večer americký spevácky zbor Mastersingers USA. Nevystúpil vo Františkánskom kostole ako bolo pôvodne uvedené na plagáte, ale v univerzitnom, teda v Katedrále sv. Jána Krstiteľa. V podaní tohto 80-členného mužského zboru pod vedením profesora Bruce McInnesa sme mohli počuť nielen latinsky spievané sakrálnne piesne, ale i americké spirituály a gospel a nechýbala ani slovenská ľudová pieseň Tancuj tancuj vykrúcaj. Koncert bol súčasťou práve prebiehajúceho európskeho turné. Z Trnavy potom Mastersingers USA pokračovali do Čiech, kde ich turné vyvrcholilo koncertom v známej Katedrále sv. Víta v Prahe.

Záhrada galérie plná hudby a umenia

Ďalším úspešným tohtoročným letným festivalom po Dobrofeste boli Trnavské záhradné slávnosti. V dňoch 13. – 15. júla sa uskutočnil už ich tretí ročník. Pokiaľ v predchádzajúcich rokoch festival bol v záhradách Západoslovenského múzea, v tomto roku ho organizátori presunuli do záhrady Kopplého kaštieľa, v ktorom sídli Galéria Jána Koniarka. Bolo to celkom šťastné spojenie, lebo Záhradné slávnosti sú multižánrovým podujatím, ktoré okrem hudby ponúkalo aj ukážky z literárnej, výtvarnej, sochárskej a filmovej tvorby.

Čo sa týka hudby, hlavný organizátor a dramaturg festivalu František Čavojský z mestského úradu mal skutočne šťastnú ruku pri výbere účinkujúcich. Odzrkadlilo sa to aj na množstve spokojných návštevníkov v priestoroch záhrady Kopplého kaštieľa, ktorá sa premenila na oázu dobrej nálady a umenia.

V prvý večer sa o to na koncerte s názvom Kontrasty sa priťahujú postaral populárny spevák a klavirista Janko Lehotský. Spolu so svojimi spoluhráčmi zo skupiny Modus ponúkol priehrštie svojich najznámejších a večne mladých pesničiek. Hneď po ňom vyšiel na pódium osemčlenný súbor Diabolské husle Jána Berkyho Mrenicu mladšieho, ktorý svojou temperamentnou muzikou obecenstvo doslova roztancoval. V prestávke medzi koncertmi vyvolával salvy smiechu spevák Karpatských Chrbátov a Vrbovských vífazov, extravagantný, no vždy humorný Braňo Jobus, keď čítal zo svojej novej knižky rozprávok pre deti a zaspieval niekoľko svojich piesní.

Sobotný večer sa niesol v znamení rockovej gitary. Odštartovala ho najmä pamätníkom dobre známa bratislavská skupina Fermáta s gitaristom Ferom Griglákom a basgitaristom Fedorom Freššom. Ich inštrumentálne skladby aj napriek patine rokov zneli celkom príjemne, čo obecenstvo ocenilo patričným potleskom. Nechýbala ani nádherná melodická gitarovka Amsterdam, ktorá zaznela ako príдавok. Po nich nasledovalo elektrizujúce koncertné vystúpenie jediného zahraničného hosťa festivalu, austrálskeho bluesrockového gitaristu a speváka Gwyna Ashtona. Bolo veľmi zaujímavé prizeráť sa, ako sa v súkromí veľmi tichý a pokojný človek, vegetarián a abstinent, premenil na pódium na náboj hudobnej energie, ktorá zasiahla každý kút na nádvorí Kopplého kaštieľa. Hoci hral sám, bez playbacku vytvoril zvukovú ilúziu troj či štvorčlennej skupiny. Pravda, predtým pri zvukovej skúške trochu potrápil zvukárov, ale keďže vedel presne, čo chce, dosiahol to, a potom to bolo ono.

Záver večera patril Down Town Bandu gitaristu René Lacka, ktorý je považovaný za slovenského Jimi Hendrixa. Žiaľ, jeho vystúpenie hneď na začiatku prerušil výpadok elektriny. Po dosť dlho trvajúcej technickej prestávke síce pokračoval ďalej, no nepodarilo sa mu už navodiť predchádzajúcu atmosféru a koncert sa skončil akosi „do stratená“.

Počasia žičilo Trnavským záhradným slávnostiam aj naďalej. Po sobotnom rockovom koncerte nedeľný večer plný lúčov zapadajúceho slnka mal trochu komornejší charakter. Do atmosféry letnej nedele príjemne zapadlo vystúpenie spievajúceho herca Mariána Geišberga s jeho sprievodnou skupinou a spoločné vystúpenie Trnavského komorného orchestra so zborom Musica Vocalis pod taktovkou Branislava Kostku.

Kým Dobrofest bol venovaný rezofonickej gitare – dobro ako hold jej vynálezovi Johnovi Dopyerovi, ktorý pochádzal z nášho regiónu a Trnavské záhradné slávnosti boli multižánrovým umeleckým podujatím, ďalším letným hudobným festivalom bude zaujímavý širokospektrálny džezový Trnavský JAZZy, o ktorom vám podáme správu až nabudúce, lebo jeho augustový termín je ďaleko za uzávierkou tohto čísla Noviniek z radnice.

Magda Paveleková chváli trnavské publikum

Radničné hry 2007 bol názov prvého ročníka divadelného festivalu všetkej chuti a všetkého druhu, ktorý sa uskutočnil od 2. do 4. júla na nádvorí radnice ako súčasť Trnavského kultúrneho leta.

Prvý večer sa Trnavčanom predstavilo známe bratislavské kultové divadlo GUnaGU s hrou Telenovela (na fotografii). Diváci v zaplnenom hľadisku mohli sledovať ďalšiu čiernu komédiu o novodobom zbohatlíkovi, ktorý používa mafiánske spôsoby, terorizuje svoje okolie, ponižuje ľudí, ktorí sú od neho finančne závislí a chystá im pasce, do ktorých sa, chtiac-nechtiac, musia lapiť. V hre sa miešala jemnosť vycibreného vkusu so slangom ulice a kontrasty boli chutne

prešpikované problematickými kauzami, ktoré v súčasnosti hýbu Slovenskom.

V popoludňajšom programe orientovanom na detských divákov sa na druhý deň prezentovala Divadelná Kalokagatia. Jozefína Odehnalová, zástupkyňa riaditeľa Kalokagatie – Centra voľného času, pre Novinky z radnice povedala: „Pre obsadenie tohto programu sme oslovili základné školy, ktoré sa zúčastnili našej okresnej súťaže Divadlo očami detí. Diváci mali možnosť sledovať zaujímavé vystúpenia. Ježibaby z Novej Baby bol program žiakov školy na Gorkého ulici, Základná umelecká škola na Hollého ulici sa prezentovala s hrou Ťuháča strážidla a škola z Hrnčiaroviec s divadelným predstavením Vysvedčenie.“

V programe Kalokagatie vystúpili aj deti zo súkromnej materskej školy Lienka zo Smoleníc s hrou Tri prasiatka, a tiež zo súkromnej MŠ Meduška s rozprávkou Kozliatka a vlk. Materská škola J. Hollého sa predstavila s rozprávkou Malá lienka.

Po vystúpení divadla HAF z Bratislavy – Ako Tóno hľadal tóny, uviedlo Teatro Wüstenrot večerný program Z muzikálu do muzikálu. Plné hľadisko sledovalo najznámejšie piesne z úspešných slovenských, českých a svetových muzikálov, ako Cyrano z predmestia, Kráľ Dávid, Mníšky, Dracula, Krysař, Pomáda, Evanjelium o Márii, Kabaret, Hriešny tanec, Hair...

Hostom programu bola populárna herečka Magda Paveleková, ktorá pre Novinky z radnice povedala: „Ja som vystúpila až v závere ako zlatý kliniec, ale výborne som sa cítila počas celého koncertu, bolo obecenstvo bolo vynikajúce, správne reagovalo, naše dievčatá a chlapci spievali nádherne a ozvučenie bolo tiež výborné. O mňa sa tu zatiaľ dobre postarali. Dostala som chlebičky, vodičku a veľkú šatnicu, v ktorej som strávila vyše hodiny, kým som sa dostala na radničné dosky, ktoré znamenajú svet.“

Počasia spočiatku muzikálovým melódiám prialo, no v druhej časti sa začali nad radničným nádvorím sťahovať tmavé mraky, ktoré neveštili nič dobré. Počasie sa upokojilo, až keď Magda Paveleková s pohľadom upretým k nebu zaspievala svoju pieseň z muzikálu Mníšky.

„Túto pieseň spievam už roky, dôverne ju poznám, som s ňou zžitá. Ale tá posledná pesnička programu z muzikálu Hair – Nechajte slnko žiariť, ktorú sme spievali všetci spoločne, tá mi teda dala zabrať. Všetkým nám dá vždy riadne zabrať, lebo je intonačne a aj rozsahovo veľmi náročná.“

O svojich budúcich plánoch nám pani Magda prezradila, že teraz na ňu čaká veľká rola a v decembri bude mať s ňou premiéru. „Názov hry, bohužiaľ, neprezradím, lebo jeho slovenské znenie ešte nepoznám. Prezradím toľko, že v celej hre budú hrať iba dve herečky – ja a Lenka Barilíková, ktorá je aj vynikajúca speváčka, a preto dúfam, že režisér nám tam vpašuje aj nejaké pesničky.“

V posledný deň poobede sa predstavili študenti VŠMU s bábkovou rozprávkou o dvanástich mesiačikoch. Nasledovala známa hra Jožko Púčík a jeho kariéra v podaní Túlavého divadla z Bratislavy. Scenárista a režisér Jakub Nvota posunul známy dej do súčasnosti a využil aj efekt zásahu vyššej nebeskej moci.

Vyvrcholením Radničných hier bola monodráma Shirley Valentine s vynikajúcou Zuzanou Krónerovou. Napriek nepriaznivému, chladnému počasiu diváci pozorne sledovali Zuzanu, ako postavu Shirley vidí, hmatá, dýcha a ovoniava. Ako sama tvrdí, so Shirley má veľa spoločné, ale stále ju aj niečím prekvapuje. Najradšej má na nej jej humor, že neroní nad sebou slzy, aj keby bol dôvod. A ešte k tomu, že ten humor je miestami až čierny. Cíti sa v tejto úlohe ako doma. Zuzana Krónerová dokázala hrať vyše hodiny v plnom nasadení a nadšení diváci to patrične ocenili.

Marián MRVA

Leto uzavrie festival Trnavské organové dni

Náročné hudobné publikum iste zaradilo natrvalo do svojho kalendára medzinárodný festival Trnavské organové dni, ktorému už jedenásť rokov patria augustové i septembrové večery v Dóme sv. Mikuláša. Dvanásť ročník festivalu, ktorý sa začne 12. augusta a skončí 21. septembra, ponúka milovníkom organovej hudby osem koncertov v podaní hudobníkov zo Slovenska, Francúzska, Českej republiky, Maďarska, Chorvátska, Srbska, Rakúska a Poľska. Novinkou festivalu je, že dva koncerty sa uskutočnia aj v Katedrále sv. Jána Krstiteľa.

Koncerty majú rozličnú dramaturgiu, každý si môže prísť na svoje. Na úvod 12. augusta zaznejú diela starej hudby v podaní organistu Paskóia Csabu a sopranistky Dulices Timey zo srbskej Subotice. Slávny cyklus Biblických piesní od A. Dvořáka uvedie 2. septembra operný spevák Juraj Peter, ktorého bude sprevádzať maďarský organista a dirigent Déri András z Budapešti.

Sólové recitály prináša program festivalu 26. augusta v podaní Johannesu Leniusa z Viedne, 6. septembra v podaní Nevena Kraljiča zo Zagrebu, 9. septembra sa predstaví Bogdan Narloch z poľského Kozsalinu a 16. septembra popredný slovenský organista Imrich Szabo.

Koncert s väčším obsadením zaznie 19. augusta, kedy sa predstaví špičkový francúzsky ansámbl Trecanum, ktorý má v repertoári gregoriánske chorály a rané viachlasy. Improvizovať na organe na motívy niektorých spevov bude talentovaný študent VŠMU Martin Bako. Tento nedeľný večer v Dóme sv. Mikuláša je príslubom hudobného zážitku najmä pre obdivovateľov známej pražskej Scholy Gregorians Pragensis, ku ktorej má zbor Trecanum svojim hudobným zameraním blízko. Spojenie spevu, dychovykh nástrojov a organu prinesie záverečný koncert, na ktorom bude sólistom náš špičkový basový operný spevák Peter Mikuláš. Sprevádzať ho, ale i sólovo hrať, budú ansámbl Bratislavské trombónové kvarteto a organista Stanislav Šurin.

Festival sa uskutoční v spolupráci a s finančnou podporou mesta Trnava, podporou Ministerstva kultúry SR a kultúrnych inštitútov Francúzska, Poľska, Rakúska, Maďarska a Chorvátska.

-redakcia-

Program Trnavských organových dní nájdete na 33. strane

Každý ročník Trnavských dní je iný...

Štrnásť ročník stretnutia rodákov v Trnave bude 13. – 15. septembra

Pred rokom v období „predstavovacom“ rozhovore pre Novinky z radnice hovoril dramaturg Trnavských dní Peter Horváth o chystanom trinástom ročníku, že nik z jeho organizátorov v žiadnu mágiu čísel neverí a bude to ročník úplne normálny, síce nadväzujúci na tie predchádzajúce, ale v podstate iný. Na budúci mesiac opäť prídu trnavskí rodáci zo sveta domov a stretnú sa na ďalšom ročníku Trnavských dní, čo je normálne. No už úvodné informácie opätovne potvrdzujú, že aj tentoraz to bude iné. V rieke zvanej Trnavské dni už tečie nová voda.

„Život priniesol nové výročia, iných rodákov, posilňuje sa duchovné a sociálne zameranie, medzi pozvanými hosťami začína prevládať mladšia a stredná generácia úspešných trnavských rodákov,“ charakterizuje blížiaci sa ročník Peter Horváth. Z výročí, ktoré tvoria nosnú časť Trnavských dní, zisťujeme, že to bude prvé vydanie Jednotného katolíckeho spevníka (1937) v trnavskom Spolku sv. Vojtecha, zriadenie samostatnej Slovenskej cirkevnej provincie so sídlom v Trnave (1977), ďalej univerzitné výročia, konkrétne zriadenia a obnovenia činnosti Trnavskej univerzity (1992) a zriadenia Univerzity sv. Cyrila a Metoda (1997). Dnešná Knižnica Juraja Fándlyho (1952) bude oslavovať aj významné výročie otvorenia Mestskej verejnej knižnice v Trnave (1927) a samozrejmom súčasťou bude 100. výročie narodenia hudobného skladateľa Gejzu Dušika.

Sme ale ľudia zvedaví, a tak je isto namieste otázka, kto tento rok príde. Odpoveď je rozsiahla, a tak z nej aspoň základné informácie: „Bude tu belgická maliarka Maja Poláčková, ktorá pri príležitosti Dní otvára svoju výstavu v Galérii Jána Koniarka, z Nemecka Judith Talian-Hajmassyová, riaditeľka agentúry pre ľudí hľadajúcich v živote svoju novú šancu, významný belgický kardiochirurg prof. MUDr. Jozef Bartunek, PhD., predsedníčka Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí PhDr. Vilma Prívarová i predsedníčka Matice Chorvátskej Margita Žagarová, ďalej prof. Ing. Svätopluk Rakús z Kanady i lingvista George Kovach z USA a veľmi dúfame, že príde významný slovenský odborník vo vodohospodárstve a veľký životný jubilant Ing. Dr. Dr.h.c. Peter Danišovič, ktorý prisľúbil účasť aj s Ing. Dominikom Kocingerom, splnomocnencom vlády SR pre výstavbu a prevádzku vodných diel Gabčíkovo – Nagymaros. Tu by som chcel upozorniť, že prítomná bude aj ďalšia generácia rodákov, ktorí už sú našej verejnosti známi z predchádzajúcich ročníkov a aktívne sa zapoja do programu. Mnohí z nich sú absolventmi trnavského Gymnázia Jána Hollého, a tak pripravujeme atraktívnu besedu seniorov so súčasnými študentmi. Zároveň bude na budove odhalená pamätná tabuľa Mons. Augustínovi Raškovi, ktorý na škole pôsobil ako riaditeľ. Toto je však iba jedna z úvodných akcií. Počas Trnavských dní ich bude toľko, že až máme obavu o kondíciu našich hostí i o ich voľný čas. Každý tu má nejakú rodinu či známych a potrebuje priestor i na oddych či návštevu. Na strane druhej predpokladám, že asi ťažko niekto vynechá duchovné a kultúrne stretnutie v Evanjelickom kostole, latinskú svätú omšu v Katedrále sv. Jána Krstiteľa alebo prehliadku obnoveného nádvorja Spolku sv. Vojtecha. To okrem iného.“

Pohľad na programovú listinu tieto slová dosvedčuje. Veď podujatia Trnavských dní Láska – Pokoj – Porozumenie sa začínajú už vo štvrtok dopoludnia o 11. hodine a končia sa v nedeľu podvečer o 17. hodine v Divadle Jána Palárika scénickým čítaním hry Bohumila Chmelíka Záhrada spomienok Jána Koniarka. Ani tento rok nebude popri ďalších podujatiach chýbať známy a vychytený sobotňajší galaprogram, srdečná zále-

žitost Petra Horvátha, ktorý ho bude už tradične moderovať spolu s Evou Mihočkovou. Aj v galaprograme opäť vystúpia známe osobnosti, rodáci a jubilanti. Posolstvo starostlivosti o handicapovaných bude tlmočiť Alena Heribanová, zložku konfesionálnu držiteľ Aurela 2007 – gospelová skupina Trinity Group, jedinečnosť trnavského ducha budú prezentovať jubilanti Eugen Nemeš, Peter Radványi i Luboš Novotný spolu s Bercom Balogom a sólistom opery SND Ivanom Ožvátom.

Náročnosť prípravy i samotnej realizácie tohtoročných Trnavských dní je očividná. Čo pomáha organizátorom zvládnuť všetky úskalia? Dozvedám sa, že si osvojili slová lekára a účastníka Trnavských dní Karola Kapellera – Rob, čo ťa baví, ba budeš zdravý.

Edo KRIŠTOFOVIČ

Tibor Huszár – Retrospektíva

Synagóga – Centrum súčasného umenia, do 31. augusta 2007

Známy a medzinárodne uznávaný slovenský fotograf Tibor Huszár (nar. 1952), patrí medzi popredných európskych fotografov. Do povedomia sa najviac dostal fotografickými cyklami Cigáni a New York – mesto tolerancie, ktoré mu vyšli aj knižne. Dlhé roky pôsobil úspešne i v zahraničí. Hoci pracoval s rôznymi žánrami umeleckej aj dokumentárnej fotografie, v jeho tvorbe dominuje hlavne človek a ľudská tvár.

Portrétoval slovenské i svetové osobnosti, ale sú to práve tváre obyčajných ľudí, ktoré dodávajú jeho tvorbe osobitý a nenapodobiteľný rukopis. Svoje modely neštylizuje, trpezlivo čaká na okamih, „keď dokáže zachytiť ich dušu“. Nehľadiac na technický pokrok v digitálnej fotografii, stále používa klasický čiernobiely film, pričom zachováva svoj vysoký štandard. Čierna komora a vyvolávanie fotiek preňho nepredstavujú mechanickú činnosť, ale sú nedeliteľnou súčasťou tvorivého procesu, dobrodružstva a magickej alchymie.

Na výstave v trnavskej synagóge bude prezentovaných séria dvadsiatich šiestich fotografií, ktoré vytvoria prierez dlhším obdobím autorovho bohatého života. Ako povedá názov Retrospektíva, v expozícii nechýbajú fotografie z jeho známejších cyklov, ale ani menej poznané práce z prostredia leopoldovskej vzbury väzňov, portrétov, či dokonca krajinka. Pri príležitosti autorových nedávnych narodenín a okrúhleho jubilea (55 rokov) umožňuje trnavská výstava priblížiť a spoznať prácu jedného z najvýznamnejších slovenských fotografov.

Tibor Huszár sa narodil 16. júna 1952 v Réci pri Bratislave. Absolvoval katedru fotografie pražskej FAMU pod vedením profesora Jána Šmoka. Už pred štúdiom i počas neho fotografoval pre rôzne časopisy a médiá. S úspechom dokumentoval aj divadelný život – vyhral Svetové trienále divadelnej fotografie v Novom Sade (1983). Začiatkom deväťdesiatich rokov odišiel do New Yorku, kde pracoval ako nezávislý fotograf a pedagóg. Vydal publikácie Cigáni (1993), Portréty (1995), Koloman Sokol (1998) a Portréty (2000). Momentálne žije a pôsobí na Slovensku.

GJK

Dva svety Pavla Pechu

Galéria Jána Koniarka – Kopplov kaštieľ
od 9. augusta do 16. septembra

Výstavný projekt Pavla Pechu – Dva svety – v Kopplovom kaštieli Galérie Jána Koniarka prezentuje najkomplexnejšie autorovu tvorbu v Trnave a na Slovensku vôbec.

Fotograf Pavel Pecha (1962) žije a tvorí v Trnave. V rokoch 1984 – 1987 absolvoval Inštitút výtvarnej fotografie v Opave. O dva roky neskôr (1989 – 1994) začal štúdium na Katedre fotografie FAMU (Filmová a televízni fakulta Akadémie múzických umení) v Prahe.

Pavel Pecha je vo svete fotografie etablovaný už niekoľko rokov, zúčastňuje sa významných medzinárodných výstavných projektov a fotografických workshopov. Jeho diela sú zastúpené najmä v zahraničných zbierkach (napr. Múzeum moderného umenia v Houstone, USA). Výstava v Galérii Jána Koniarka má ambíciu priblížiť uznávaného autora slovenskému publiku.

Výstava Dva svety Pavla Pechu prezentuje sériu z dvoch autorových cyklov. Cyklus – Moje intuitívne divadlo – je sériou čiernobielych fotografií zaradených do kategórie inscenovanej fotografie.

Pavel Pecha v nich „vykročuje“ do exteriéru, na horizonte lúk a polí režíruje imaginatívne divadlo. Nositeľom hry a imaginácie sa stávajú aj použité kulisy, ktoré dotvárajú snové scény.

V jeho príbehoch vystupujú ženy a muži bez slov, dialógy vznikajú v našich predstavách, všetko sa odohráva mimo reálneho sveta. Ako hovorí Pavel Pecha: „Žijem v dvoch svetoch. Jeden je reálny, druhý ako alternatíva, vytvorená z negatívu nečností reálneho sveta. Ten druhý má pre mňa väčšiu cenu. Je mojim zrkadlom či obrazom.“

Najnovší autorov cyklus – Maľba fotoaparátom – opustil naratívnosť predchádzajúcich fotografií, autor vylúčil postavy a kulisy, z exteriéru prešiel do „interiéru“ samotnej fotografie. Novinkou je použitie odlišného výtvarného jazyka. Pavel Pecha sa priblížil k abstrakcii. Maľuje digitálnym fotoaparátom farebné štruktúry interného sveta, pridáva farebné fragmenty, analyzuje jazyk maľby s použitím nemaliarskeho predmetu – fotoaparátom. Od „dokumentovania“ divadelného sveta sa posunul ku skúmaniu schémy výtvarného jazyka, fotoaparát je len sprostredkovateľom autorovho zámeru.

Pavel Pecha prezentuje svoje Dva svety, ktoré sa navzájom nevyklučujú, naopak, dokážu paralelne plynúť vedľa seba.

Adriana ČELEDOVÁ, kurátorka GJK

Maja Poláčková, ROZMARNÉ CESTY 2000 – 2007

Galéria Jána Koniarka – prístavba Kopplovho kaštieľa

vernissáž 13. septembra o 19.00 h

do 14. októbra

Maja Poláčková, rodáčka z Trnavy, od roku 1978 žije a pracuje v Bruseli.

V rámci Trnavských dní 2007 sa predstaví trnavskej verejnosti prostredníctvom výstavy svojej tvorby v Galérii Jána Koniarka. Je to všestranná umelkyňa: divadlo, literatúra, módné návrhárstvo, film, vizuálne umenie, toto všetko ju veľmi zaujíma a je predmetom jej tvorby. Venuje sa aj prekladom a ilustráciám, ale najradšej má prastarú výrazovú techniku: koláže. Na svoje koláže už veľmi dlho používa novinový papier. Vytvára jednoduché postavičky črtajúce sa samostatne alebo po skupinkách, na pozadí, kde na mohutných paneloch vyobrazuje vo veľkej mase sa tvoriaci dav. Pre Maju Poláčkovú sú tieto takmer náhodne povystrihované postavičky nositeľmi informácie lokálneho i celosvetového významu a môžu byť celkom anonymné, ale aj veľmi osobné, jednoduché, samozrejme a okrem iného niekedy aj veľmi chúlостivé. Realizovala desiatky výstav v Belgicku aj v zahraničí. Patrí medzi osemdesiat belgických umelcov, ktorých požiadalo bruselské letisko o permanentnú výstavu Art at the airport.

Celá jej tvorba je výzvou proti násiliu a za mier. Výzva je čoraz viacej dôležitá v dnešnej dobe, pretože boje majú tendenciu meniť svoju formu. Lieviky požierajúce ľudské životy sa stali neviditeľnými a ich odhaľovanie je čoraz zložitejšie. Výzva tejto výnimočnej umelkyne je transformovaná do výtvarného umenia.

Na Slovensku vystavovala Maja Poláčková po prvýkrát v novembri 2006 vo Francúzskom inštitúte v Bratislave pod názvom Stav vecí. V minulom roku boli jej diela vybrané na výstavu v Bruseli pri príležitosti osláv 50. výročia podpísania Rímskych zmlúv, kedy bola Maja Poláčková prezentovaná ako slovenská umelkyňa. V Trnave bude inštalovaná výstava Maji Poláčkovej v prístavbe Kopplovho kaštieľa Galérie Jána Koniarka pod názvom Rozmarné cesty, tvorba z rokov 2000 – 2007. Vernissáž bude 13. septembra 2007 o 19.00 h, výstavu otvorí jej bývalý učiteľ prof. Miloslav Petrussek, vicektor Karlovej univerzity v Prahe.

V nasledujúci deň 14. septembra o 11.15 h sa uskutoční prehliadka výstavy za prítomnosti autorky pre hostí Trnavských dní 2007. Maja Poláčková je čestným hosťom Trnavských dní a Trnavčanom sa predstaví i počas galaprogramu v sobotu 15. septembra o 18.00 v Divadle Jána Palárika.

Viera MALATINKOVÁ

Rozmarné cesty

(Na cestu k výstave Maji Poláčkovej)

Niet zbytočnejšej činnosti ako vysvetľovať umelecké dielo, či už literárne alebo výtvarné. Tu platí dvojaký meter, ktorý však nie je vždy rovnaký: na jednej strane je kritik a znalec, ktorý dielo posúdi či odsúdi, používajúc k tomu vlastné pravidlá a kritériá, na druhej strane čitateľ alebo divák, ktorý dielo prijíma podľa toho, do akej miery mu je blízke či milé, alebo nezrozumiteľné, či dokonca odpudzujúce. V našej postmodernej dobe, kedy sa všetky tradičné hodnotiace kritériá vymkli z kľbov, vo výtvarnom umení na jednej strane stoja tvorcovia, ktorým rozumejú kritici a znalci, ale ktorých neprijíma divák, a na strane druhej tí, ktorých prijímajú diváci, ba dokonca za veľké peniaze skupujú na aukciách, ale teoretici a kritici ich veľmi často – s výnimkou Fillu, Benku, Kupku či Warholla – jednoducho odmietajú ako tvorcov umenia poklesnutého, anachronického, zastaraného.

Nájsť strednú cestu je vždy ťažké. Maja Poláčková, umelkyňa, pôvodom Slovenka, humanitným vzdelaním Češka a výtvarným vzdelaním Belgičanka, sa pokúsila o nemožné – nájsť cestu k divákovi prostriedkami nanajvýš modernými, teda nepopúšťať z umeleckej náročnosti, a pritom sa nevzdialiť od diváka. Áno, hovoríme o ceste – snáď vôbec nie náhodou. Maja Poláčková zvolila pre svoju výstavu názov *Rozmarne cesty*, ktorý, samozrejme, vyvoláva dve základné myšlienkové spojenia. To prvé sa viaže len na cestu ako na motív sprevádzajúci svetovú literatúrou od svojich počiatkov až po súčasnosť – mimochodom, čo bola celá *Iliada* iné než veľký road Movie? Cesta je motívom hľadania, putovania a nachádzania, alebo sklamaní a utrpenia. Danteho cesta za Beatrice je slávna epopėja lásky, Radiščevovo Putovanie z Petrohradu do Moskvy je patetickou kritikou absolutizmu a Kerouackovo slávne beatnické putovanie je hľadaním spásy na nesprávnom mieste. Ale cesta je i motívom náboženským – Ja som pravda, cesta i život... Pokus človeka o prekonanie seba samého je, alebo môže byť, tiež náročnou cestou náboženského hľadania, cestou, ktorá sa nazýva dejiny spásy.

Ak Maja Poláčková nevolí pre svoju výstavu žiaden z motívov patetických, tragických, dramatických či kritických, potom je to nepochybne dané predovšetkým jej vzácnou ľudskou povahou, ktorá dokáže láskavým slovom a vľúdny skutkom, ale i umeleckým tvorivým činom otupiť ostrie zloby a nepriateľstva, pokiaľ vôbec dovolí, aby sa k nej priblížilo. A potom povahou svojho diela, ktoré je hravé spôsobom prevedenia i farebnou veselosťou, rozmarnou, ale vždy usporiadanou kompozíciou, súčasne však vedome hlboké svojou – na prvý pohľad trochu skrytou – výpoveďou. V tom je Maja Poláčková skutočnou umelkyňou, pretože nič nevystavuje divákovi tak, aby sa toho zmocnil bez námahy a úsilia. Starý múdry Goethe dávno vedel – a my sme na to iba zabudli v hluku zvukov vzdialene pripomínajúcich hudbu a obklopení gýčovitými plagátmi a reklamami, že ozajstné umenie vyžaduje od pozorovateľa či čitateľa sústredenie a trpezlivosť. Maja Poláčková nežiada toľko, ako napríklad Dostojevskij, na druhej strane je pravda aj to, že nič nedáva úplne zadarmo.

Názov výstavy *Maji Poláčkovej*, ku ktorej sa môžem ako jej bývalý učiteľ hlásiť po mnohých rokoch odlúčenia – niekoľkých desaťročiach, asociuje však aj dielo veľkého českého majstra slovami Vladislava Vančuru. Jeho *Rozmarne leto* poznajú diváci z kín a čitatelia, ktorí sa dokážu poláskať s jazykom, z knihy. Vančurova novelka je krásnym dokladom hlbokého neskaleného ľudstva, priateľstva, ale i odpustenia. A tak na záver slov – akože ináč – v pôvodnom znení: „Jak je krásné kouzlití ohně a po širém světě si pohrávat s malými věcmi. Jak je krásné počítati dny do tří a míjeti město po městě. Jak je krásné strojiti dětství od počátku do konce a opakovati je znovu a znovu před lidmi, z nichž nikdo kromě vás neví, co se stane.“

Milí diváci, počujete? O *Maji Poláčkovej* píše Vladislav Vančura, pretože i ona dokáže kouzlit s ohňom a pohrávať sa s malými vecami. A dokáže to tak, ako málokto.

Štvrtý raz zneli verše v nočnej promenáde

Letný podvečer neodvratne strieda noc. Cez koruny stromov kde tu vidno hviezdu. Horiace fakle letmo osvetľujú pódium vrhajúc tieň na starobylé hradby mesta. Mierny vánok tlmí sparno leta. Za plytkou riečkou Trnávku doznieva končiaci sa deň. Zvuk presúvajúcich sa kombajnov a áut postupne nahrádza ľudský hlas. V snahe naznačiť a podržať to, čo neodchádza, časom nestarne. Bez nároku na uchopenie, naznačujúc nad predmetné. Veršom i piesňou. Poéziou v parku. Keď kolobeh nami uponáhľanej predstavy času vstúpi do pokojných vôd noci. V nich nadčasové slová pomáhajú dočasne prekonať tiaž zeme. Srdcu i duši sa otvára cesta k nebu. K dotyku hviezd.

Takúto atmosféru sa už po štvrtý raz pokúsili 15. júla sprostredkovať divákovi i okoloidúcim v Parku Antona Bernoláka moderátorka a režisérka podujatia A. Horváthová, herci V. Jedľovský, D. Bruckmaeyrová, poeti i interpreti M. Partelová, Z. Borisová, T. Bánas s hudobnými predelmi A. Škreká.

V rámci Nočných veršov promenád odzneli verše Miroslava Válka, Turčányho, M. Jedličku, Z. Matlákovéj a ďalších poetov. Podujatie za podpory mesta Trnava pripravil Miestny odbor Matice Slovenskej v Trnave.

Pavol TOMAŠOVIČ

Neoholím sa, lebo oni sa ešte môžu vrátiť

Až do januára 1970 vysielala Slovenská televízia iba čiernobielo. Po okupácii Česko-slovenska v auguste 1968 boli znovu oprášené aj čiernobiele heslá. Napríklad: Kto stojí na chodníku, nemiluje republiku. Alebo: Kto nejde s nami, je proti nám. Nič na tom nezmenilo ani prvé televízne farebné vysielanie, ktoré sa na Slovensku uskutočnilo pri príležitosti Majstrovstiev sveta FIS v januári 1970 z Vysokých Tatier, kde som si vtedy kúpil výbornú belgickú čiernu bundu.

Bradou som si nechal narásť v roku 1967. Netušil som, že sa tak oberám o možnosť aktuálne demonštrovať svoj názor na „dočasnú“ prítomnosť sovietskych vojsk na našom území. Keď 21. augusta 1968 rachotili po trnavských uliciach tanky, jednu bradu som už mal a vzhľadom na to, že som bol vtedy ešte štíhly, druhá by sa mi nikam nezmesčila. Potom sa rozbehli previerky, nepreverení bradatí inteligenti si hľadali teplé miestečka v kotolniach, ostatní sa holili, prijímali ponaučenie z krízového vývoja a pomaly zabúdali, že ešte nedávno boli odhodlaní nikdy nezabudnúť. Dodnes nechápem, ako sa mi podarilo aj bradou prežiť bez väčších problémov dvadsať rokov okupácie. Lebo v časoch tvrdej normalizácie som údajne mal byť členom alebo dokonca šéfom skupiny mladých ľudí, ktorí si dali sľub, že sa neoholia, dokiaľ Rusi neodídu...

Bolo to asi takto: V roku 1970 sme s našou šou Sedem strieborných opäť vystupovali vo Vysokých Tatrách. Viezol ma trnavský taxikár Oto Helfer. Raz po koncerte sme zastali pred hotelom Park v Novom Smokovci a zašli do baru, v ktorom som predtým hral. Na barových stoličkách sedeli dvaja dobre oblečení mladíci. Niečo sme vypili. Už bolo dávno po záverečnej, ale nik nás nevyháňal. Keď sme napokon chceli všetci odísť, dvere boli zamknuté. Jeden z mladíkov zúrivo zaručal a chcel ich vykopnúť. Poznám druhý východ, preto sa mi jeho emotívne podfarbená snaha zdala byť zbytočná. Pred hotelom som mladíka na rozlúčku upokojujúco potľapkal

po pleci. Rozčúľil sa ešte viac, pravačkou mi bez mierenia chcel jednu zavesiť a trafil širokouhlý sovietsky fotoaparát Horizont, ktorý som mal na krku. Remienok povolil a fotoaparát sa pri páde na zem rozbil. Mladíkovi to nestačilo a uchopil ma oboma rukami za výbornú belgickú bundu. Na štátnické objatie to nevyzeralo, navyše, moja bunda pod tlakom situácie povolila na nesprávnom mieste. Tak som mu v sebaobrane pár za odmenu vypálil. Útočník spadol, zviechal sa, ušiel k nablýskanej Tatre 613 a vreštal, že pôjdem na Sibír.

O dva týždne zazvonil u mňa vystrašený taxikár Oto. Povedal, že za ním prišli do práce príslušníci VB (verejná bezpečnosť, dnes polícia). Vraj nechcel, ale nakoniec ma musel prezradiť. O pár dní ma predvolali. Pre istotu som zobral so sebou rozbitý Horizont a roztrhnutú bundu. Vyšetrovateľ, Trnavčan, súdruh kapitán František Benko, ma veľmi milo privítal a s úsmevom sa zaujímal, prečo som vo Vysokých Tatrách tomu súdruhovi capol. Vytiahol som rozbitý fotoaparát, roztrhnutú bundu a rozprával. Keď som prišiel k miestu, kde na mňa súdruh kričal, že pôjdem na Sibír, kapitán Benko zeval: „Stop! Sibír vymažte!“

Následne som sa ocitol pred poriadkovou komisiou Miestneho národného výboru (MNV) v Trnave, kde mi za „sebaobranu“ udelili poriadkovú pokutu 600 Kčs. Z Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského ma však nevytlúčili, aj keď mi jeden tučný príslušník VB pri tej príležitosti prisahal, že doštudujem veľmi rýchlo. Až oveľa neskôr som sa dozvedel, že ten, čo som mu capol, bol pracovník veľvyslanectva ZSSR.

Čas letel. Na príhodu z Tatier som zabudol. Netušil som, aký chýr mi vďaka nej a ďalším udalostiam prischne.

Naša profesionálna šou Sedem strieborných sa v roku 1971 rozpadla a ja som začal v mládežníckom Klube SZM (Socialistický zväz mládeže) Fortuna v Trnave dávať dokopy folkbeatovú skupinu Pramene. Raz som prišiel na skúšku do Fortuny o niečo skôr. Povedali mi, že ak mám chvíľu času, môžem si v zadnej kancelárii pozrieť úplne nový farebný televízor. Tak som si s chuťou pozrel večerníček. Keď deduško zahasil poslednú hviezdičku a tóny zvučky dozneli, otvoril som dvere a chcel prejsť cez prednú kanceláriu von. Sedeli v nej štyria známi a jedna baba. Pracovník kultúry, vedľa neho vynikajúci odborník na divadlo, ďalej redaktor jedného vtedajšieho denníka a nakoniec organizačný pracovník Klubu SZM Fortuna. Jedine on a dievča boli vtedy v miestnosti bez brady.

Redaktor sa ma z ničoho nič spýtal, čo si myslím o tom, že nás v šesťdesiatom ôsmom obsadili Rusi. Povedal som, že radšej mohli zostať doma. „Vedel som, že ty si náš,“ potešil sa. „Vieš, budeme chystať nejaké protisovietske protestné akcie a počítame s tebou. Stretávame sa raz za týždeň v kaviarni hotela Karpaty“. Pýtal aj moju adresu, ale organizačný pracovník klubu povedal, že ju má. Tak som im kývol labou a vyšiel z miestnosti von, na čerstvý vzduch. Celý môj prechod konšpiračným územím aj s rozhovorom netrval viac ako desať – pätnásť sekúnd. Rýchlo som zabudol aj na túto príhodu a na žiadnu schôdzu tajných odbojárov do hotela Karpaty nikdy neprišiel.

V prvom štvrtroku 1973 sa v Kultúrnom dome ROH TAZ (Revolučné odborové hnutie Trnavských automobilových závodov) uskutočnila nejaká veľmi dôležitá stranačká schôdza, a vraj tam nejaký delegát za rečníckym pultom sentimentálne skríkol do mikrofónu, že vraj: „Dokedy nám budú tí bradatí riadiť kultúru?!?!“

Vtedy som pracoval v Okresnom osvetovom stredisku (OOS) v Trnave ako metodik pre populárnu hudbu a zborový spev. Po krátkom čase si ma zavolať riaditeľ a pýtal sa, či poznám nejakého schopného mladého hudobníka, čo sa rozumie muzike tak ako ja. Usiloval som sa pomôcť, tak som mu dal nejaké mená a telefónne čísla. Neskôr som sa dozvedel, že ma chcú z roboty vyhodiť a ja, idiot, som mu pomáhal hľadať za seba náhradu. Predvolal si ma aj vtedajší vedúci Fortuny Róbert Potočný a povedal, že už nemôžem v klube robiť kapelníka. Vraj to dostal ako stranícku úlohu. Pýtal som sa, že prečo. Povedal, že vraj som šéfom nejakej protištátnej skupiny, ktorá si nechala narásť brady a povedala, že sa neoholia, dokiaľ Rusi neodídu. Oponoval som, že bradu mám od roku 1967, keď sme o ruskej okupácii ani netušili. Nepomohlo to.

Tak som zašiel za vedúcim kultúry na okresnom národnom výbore, aby mi povedal pravdu, prečo ma chcú vyhodiť z práce a z Fortuny. Súdruh mi s vážnosťou v hlase a s dramatickými odmlkami odvetil: „Súdruh Mrva..., vy ste dobrý pracovník..., my sme sa vás zaručili... Len si robte svoju robotu a nikomu nič nehovorte.“

Tak som robil ďalej a nikomu nič nehovoril. Pre istotu som však s Prameňmi dočasne strategicky ustúpil na Jahodník, kde sme hrali vo vinárni Driny.

Potom to už bolo iba „lepšie“. Keď Pinochet uskutočnil v Chile fašistický prevrat, napísal som zo srdca pieseň Chile 11. septembra 1973, lebo nemám rád fašizmus a iné totalitné režimy. Pieseň mala úspech a organizátori festivalu politickej piesne v Martine nás v roku 1974 zaradili do programu. Vystupovali sme tam spolu s Elánom, Taktikmi, Nagyom, Duchoňom – s takmer všetkými skupinami a sólistami, čo vtedy v populárnej hudbe niečo znamenali. Pramene tam dostali ocenenie a cestovali na celoštátny festival politickej piesne do Sokolova, kde tiež bodovali. Vystupovali sme aj v zahraničí. Tak sa úplne náhodne vytvorila nad Prameňmi a aj nado mnou ochranná clona.

Po úspechoch na festivaloch sa u mňa objavil aj spomínaný redaktor, ktorého som nevidel odvtedy, ako ma lanáril do partie protisovietsky zmýšľajúcich ľudí. Niekoľkokrát zatrpknutým hlasom vychválil Pramene a napísal o nás článok, v ktorom vyzdvihol našu angažovanosť. Vtedy už bradu nemal. Ja áno.

Éra našich úspechov tohto druhu sa skončila na jednom z ďalších celoslovenských festivalov politickej piesne, kde sme okrem iného v galaprograme interpretovali americkú ľudovú pieseň Jesse James s mojím textom. V refréne sme spievali: „Je to príbeh západu, čo vám zdvihne náladu, nie vždy sa však strieľa fér...“ Po koncerte prišiel za mnou jeden z organizátorov festivalu a so štipľavým tónom v hlase sa ma spýtal: „Súdruh Mrva, akýže je to vlastne príbeh západu, čo nám, budovateľom socializmu, má zdvihnúť náladu?“ Nemusel už ani dodať, že budovateľom sme ju nezdvihli.

Koncom apríla 1976 pracovníci osvetového strediska vyzdobovali pri príležitosti blížiacich sa osláv 1. mája cez pracovnú sobotu okná a balkóny na budove, v ktorej dnes sídli Knižnica Juraja Fándlyho. Do práce som prišiel som o pol hodiny neskôr a riaditeľ na gremiálke vyhlásil, že ako vysokoškolsky vzdelaný som svojím konaním ohrozil najväčší sviatok robotníckej triedy, a že ma trest neminie.

Dal som výpoveď, ale šiel som z blata do kaluže. Všade plno budovateľského nadsenia, nebolo kam uniknúť. Nastúpil som na miesto redaktora mesačníka Budovateľ JE V-1 v Jaslovských Bohuniciach. Už o pár dní sa mi v redakcii objavil pracovník, ktorý mal na starosti Brigády socialistickej práce (BSP). Ubezpečoval ma, že my dvaja budeme dúchať do jedného vreca. Návrh som zamietol. Potom pracovník prišiel do

kaviarne Olympia, prezývanej Tácka, kde som občas hrával, sadol si k muzikantskému stolu a začal na striedačku objednávať červené a biele víno. Bolo mi jasné, že ma chce opiť, tak som pre istotu opil ja jeho. Keď už blabotal, spýtal som sa, že čo vlastne odo mňa chce. Hovoril, že som v roku 1968 písal protisovietske články do novín, že som protisocialistický živel, a že redaktora na atómke veru robíť nebudem!

Už bolo dávno po záverečnej, nik okrem nás dvoch v kaviarni nebol, tak som mu dôrazne vysvetlil, že ak ma nezavedie k tomu človeku, čo ho na mňa poslal s týmito sprostosťami, tak ho dolámem. Pochopil, že to myslím vážne, zobral ma do Fiata 850 a na mol opitý odviezol k jednému paneláku na Špačinskej ceste, kde sa mu po viacerých pokusoch podarilo správne zazvoníť.

Otvoril nám súdruh s veľkou šedivou hlavou. Keď zbadal zostavu pred dverami, myklo ním. Odborník na BSP sa zaknísal, rozhodil rukami, ukázal na mňa a odkvôcol. Spýtal som sa súdruha vo dverách, čo proti mne vlastne má, keď ja ho vôbec nepoznám, a ak niečo predsa má, tak nech to povie na rovinu. Súdruh z dverí povedal, že sa ponáhľa do práce na vysoký úrad správy ZNB v Bratislave, že nemá čas, a vraj, aby sme ho zobrali autom na stanicu. Počas divokej jazdy s opitým vedúcim BSP za volantom sa ma súdruh spýtal, či poznám jedného Trnavčana, redaktora istého dôležitého denníka. „Poznám,“ odpovedal som. Pýtal sa, že ako ho poznám. „Asi tak, ako vás,“ odvetil som.

Súdruhovi trochu zabehlo. Potom povedal, že má ešte chvíľku času. Prikázal opitému šoférovi zastaviť pred Korunou (budova ľudovej jedálne a pohostinstva s názvom Koruna stála na parkovisku pred terajšou železničnou stanicou, za dnešnou svetelnou križovatkou). Tam nás pozval na víno, akoby ešte nebolo dosť, a dôrazne mi povedal: „Súdruh Mrva, vy si len robte svoju robotu a nikomu nič nehovorte.“

Bolo mi to povedomé. V sobotu opäť prišiel za mnou do „Tácky“, vedúci BSP, knísal sa a vyhlásil, že jedna guľka je pre mňa málo. Potom ho, vraj v rámci racionalizácie, presunuli na OZ Hydrostav Jaslovské Bohunice, a po mesačnej skúšobnej dobe zmizol aj odtiaľ.

Ako som už povedal, dodnes nechápem, ako sa mi podarilo prežiť ako nestraníkovi s mojou povestou a bradou vyše dvadsať rokov od príchodu Rusov bez väčších problémov a morálnej poškvvrny. Niektorí iní také šťastie nemali. Týka sa to napríklad aj redaktora bývalého populárneho denníka, ktorý ma lanáril do skupiny protisovietskych odbojárov. Nedávno som ho náhodou našiel na internetových stránkach Ústavu pamäti národa ako agenta ŠTB...

Keď po novembrovom prevrate z Česko-slovenska sovietski vojaci konečne odišli, priatelia sa ma pýtali, prečo sa neoholím. Necháпали. Vraj teraz už máme slobodu a demokraciu. Chvíľu som aj váhal, či im nemám vysvetliť, že som si kedysi nechal narásť bradu iba preto, lebo sa mi to páčilo a dievčatám tiež, ale viem, že by mi neverili...

Odvtedy zase prešlo veľa rokov. Farebná televízia s množstvom kanálov je dnes samozrejmosť, máme nezávislú tlač, internet, pluralitu názorov – všetko, čo sme si pred dvadsiatimi rokmi len ťažko vedeli predstaviť, ale... čiernobiele myslenie a heslá sú stále živé. Napríklad šéf jednej zo strán súčasnej vládnej koalície nedávno vyhlásil v duchu Klementa Gottwalda: „Republiku si rozvracať nedáme!“ Vyhlásil už aj kadečo iné, ale na popularite mu to neubralo. Skôr naopak. A preto sa radšej ani teraz neoholím, hoci moja čierna brada medzitým zošedivela a mladé baby na ňu už tak neletia. Lebo „oni“ sa ešte môžu vrátiť.

Marián MRVA

Jubilejný cyklistický hold Trnavskej posádke

Družstvo dráhových golfistov ŠK Adara 2000 Trnava obhájilo majstrovský titul, ďalšie dve zlaté medaily jednotlivcom v šampionáte SR

■ **Z BEŽECKÝCH TRATÍ** – Park Antona Bernoláka privítal všetky vekové skupiny na štarte trnavského príspevku do programu celosvetového Behu olympijského dňa, venovaného výročiu založenia MOV. Hlavné preteky v promenáde vyhral domáci Luboš Ferenc. Z ďalších kategórií dosiahla najpresvedčivejšie prvenstvo piešťanská dorastenka Nina Suchomelová. Dekorovanie predčasne ukončila náhla poveternostná smršť. Napriek pokročilému štádiu prác na konci Kopánky, kde vyrastá túžobne očakávaný severný obchvat mesta, 7. júla mali Trnavčania možnosť privítať 112-členný pelotón 30. ročníka medzinárodného cestného behu Špačinský trojuholník (10,65 km). Trnavskou obrátkou prebehli na vedúcej pozícii najlepší slovenskí reprezentanti v orientačnom behu Lukáš Barták a Marián Dávidík (obaja Kobra Bratislava), zo žien Jana Majerníková (TJ Družba Piešťany). Víťaznému expezinčanovi Bartákovi namerali v cieľi výborných 32:58 min, kým prvá atlétka z kúpeľnej perly Považia – iba niekoľkodňová inžinierka ekonomie – to stihla za 44:38. Mimochodom, Majerníková predtým nenašla premožiteľku ani v trnavskej promenáde, pri Behu olympijského dňa. Z trnavských vytrvalcov v júlovom „trojuholníku“ skončil najlepšie, desiaty, Tomáš Kopčík (38:59 min).

■ **TLAČOVÁ BESEDA SPARTAKA** – Nové vedenie akciovej spoločnosti FC Spartak obnovilo predsezónnu tlačovú besedu, ktorú jeho predchodcovia prestali organizovať. Na otázky pracovníkov masmédií odpovedali tri hrácke legendy – prezident klubu Ladislav Kuna, generálny manažér Dušan Keketi, tréner Josef Mazura, ale aj zástupca majiteľov klubu Peter Bahula a šéftrener mládeže Ján Greguš. Na stretnutí so žurnalistami zaznela výzva pre všetkých Trnavčanov: Chráňme si Štadión Antona Malatinského. Mesto Trnava pri rozsiahlej rekonštrukcii naň vlani poskytlo vyše 88 miliónov, SFZ pridalo ďalšie štyri. Nepripustíme, aby vandali beztrestne ničili najkrajší futbalový stánok na Slovensku. Počas letnej prestávky totiž museli byť vymenené všetky polámané sedadlá, celkovo za 1,7 milióna korún! Táto značná suma mohla byť využitá oveľa efektívnejšie, napríklad na rozvoj mládežníckeho futbalu.

■ **PÄTOPRSTÝ A PUTNOKI VYŠKOLILI KONKURENCIU** – Najlepší dráhový golf sa hrá v Trnave. Toto konštatovanie potvrdilo 14. a 15. júla záverečné kolo 1. ligy miešaných družstiev v Košiciach. Obhajcovia majstrovského titulu, v dresoch ŠK Adara 2000 Trnava, mali po siedmom dejstve najvyššej súťaže (v domácom prostredí na prelome júna a júla) taký náskok, že vo finálovom záporení na východe republiky už nemohli byť dostihnutí. Premožiteľa nenašli ani v ôsmej ligovej kapitole sezóny 2006/2007 na košických dráhach a pred strieborným GK Bratislava si vybojovali v záverečnom účtovaní až 16-bodový náskok. O úspešnú obhajobu prvoligového piedestálu sa pričínili: Ing. René Šimanský, Ing. Ladislav Derzsi, Ing. František Drgoň, Michal Putnoki, Milan Pätoprstý, Ján Pajtina, Veronika Videnová a Ing. František Lizák. Konečné poradie: 1. Adara 56 bodov, 2. Bratislava 40, 3. Prievidza 38, 4. Brezno 31, 5. Košice 29, 6. Klub dráhového golfu AŠK Slávia Trnava 24, 7. Žilina 1. Východoslovenská metropola zároveň dekorovala majstrov SR 2007. Medzi mužmi získal zlatú medailu Milan Pätoprstý, striebro René Šimanský, nad 46 rokov nenašiel premožiteľa Michal Putnoki (všetci Adara). Slovenská reprezentácia sa zúčastní v prvej polovici augusta juniorských ME do 19 rokov vo švédskom Södertälje. Vedúcim výpravy a trénerom bude Trnavčan Ing. František Drgoň, do štvorčlennej nominácie sa dostal aj Roman Viden (Slávia Trnava).

■ **FUTBALOVÉ JUBILEUM STARŠÍCH DORASTENCOV** – Mestský športový areál FK Lokomotíva na Ulici Juraja Slottu privítal 21. a 22. júla osem pozvaných družstiev staršieho dorastu v 10. ročníku medzinárodného futbalového turnaja Trnava Cup. V úmornej horúčave odohrali na vynikajúcich trávnikoch dovedna 20 zápasov. Jubilejné podujatie pripravil štáb, pod vedením prezidenta Lokomotívy Petra Moravčíka a viceprezidenta Miroslava Horníka, už tradične na vysokej športovej i spoločenskej úrovni. Víťaznú trofej si odniesli futbalové nádeje FK ZTS Dubnica. Vo finále zostali na ich štíte rovesníci z Akadémie AC Sparta Trenčín (1:0). Ďalšie poradie: 3. Górník Zabrze (Poľsko), 4. ViOn Zlaté Moravce, 5. Spartak Trnava, 6. SK Smolensk (Rusko), 7. FC Slovácko (ČR), 8. FK Lokomotíva Trnava. Na jednotlivých postoch bolo najlepšie trio: brankár Lukáš Čapo (ViOn), hráč v poli Kamil Kurowski (Górník), strelec Pavol Zázik (Spartak, 6 gólov). Najkvalitnejší letný dorastenecký turnaj na Slovensku otvoril v piatok večer primátor mesta Ing. Štefan Bošňák, ktorý mal nad podujatím záštitu. V nedeľu dekoroval víťazov jeho zástupca Eduard Čechovič.

■ **CYKLOTURISTI TRIDSIATY RAZ NA RYSOCH** – Jubilejný zápis do svojej kroniky vložila v júli aj cykloturistická nonstop jazda Trnava – Rysy. Po stopách Trnavskej posádky, ktorá v auguste 1944 na veliteľský pokyn Mikuláša Čordáša odišla do SNP, sa početný pelotón vydal vo štvrtok 26. júla zavčias rána už tridsiaty raz. Krátke zastávky mali obdivuhodní športovci na svojich dvojkoľosových „tátošoch“ v Horných Hámroch (mieste operovania vojakov z Trnavy počas Povstania) a pri vápenke v Kremničke, kde stovky nevinných ľudí sa stali obeťami besnenia fašistických hrdľorezov. Po absolvovaní 320 km, vrátane zdolania strašidelnej Čertovice, už večer privítali cykloturistov v tábore pod tatranskými končiarimi. V ďalších dňoch vystúpili na pamätné Rysy. Okrúhly ročník technicky realizovala TJ Elán z trnavského sídliska Linčianska, ktorej predsedá člen mestskej rady Mgr. Marian Rozložník. Na organizačne náročný projekt obľúbeného cykloturistického posolstva naprieč Slovenskom prispel finančnou dotáciou aj trnavský mestský magistrát.

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Festival F3J športovým vrcholom leta

Trasa X. zrazu historických vozidiel Trnavských 100km má prvý raz obrátku až v Rakúsku

■ **PRÍDU REPREZENTANTI DVADSIATICH ŠTÁTOV** – Bolerázske letisko zažije v druhej polovici augusta svoj doterajší vrchol. Prídu naň reprezentanti Belgicka, Bulharska, Česka, Francúzska, Holandska, Chorvátska, Izraela, Litvy, Maďarska, Nemecka, Poľska, Rumunska, Ruska, Slovenska, Slovinska, Švajčiarska, Talianska, Turecka, Ukrajiny a Veľkej Británie. Reč je o rádiom riadených modeloch klzákov triedy F3J. Rekordné pretekárske pole, 155 súťažiacich z 20 krajín, sa zoradí v piatok 17. augusta o 11. h pri úvodnom defilé 20. ročníka Trnavského pohára primátora mesta. Túto súťaž založili v roku 1986 na letisku Kopánka piati nadšenci – František Bachratý (vedie aj tohtoročný štáb celého boľerázskeho festivalu RC modelov), Stanislav Loučka, Viliam Schaubmár, Cyril Trnkus a Ivan Vančo. Po šestnástich kapitolách (s prestávkami) prišlo neobrovlné prestahovanie Trnavskej F3J na boľerázske letisko, pretože šírka súťažnej plochy v Trnave nevyhovovala prísny predpisom FAI. Jubilejná konfrontácia súčasne rozdá body do elitného seriálu Svetového pohára. Bolerázska miestna časť Klčovany teda uvidí vrcholnú rebríčkovú previerku štvrtýkrát za sebou. Minuloročné prvenstvo príde obhajovať Slovinec Primož Rižner, ktorý v auguste 2006 exceloval vo dvoch finálových letoch našej súťaže s maximálnym počtom 2 000 bodov. Na SP nadviažu šieste majstrovstvá Európy o Pohár predsedu Trnavského

samosprávneho kraja. International Visegrad Fund prevzal patronát nad súťažou tímov V-4. Šampionát starého kontinentu slávnostne otvorila v nedeľu 19. augusta o 18. h. Medaily FAI odovzdajú víťazným borcom v sobotu 25. augusta podvečer. Z každého štátu môžu štartovať v boilerzských ME maximálne traja muži a rovnaký počet juniorov. Do slovenskej nominácie sa dostala šiestica Juraj Adámek, Juraj Bartek, Ján Ivančík, resp. Daniel Demečko, Martin Görök a Ján Littva mladší.

■ **TRNAVSKÝCH 100 KILOMETROV** – Z augustových pozvánok neobíďme ešte jedno jubileum s medzinárodnou účasťou. Klub historických vozidiel Trnava chystá, aj s finančnou podporou mestského magistrátu, 10. ročník Trnavských 100 km. Štart podujatia dostane zelenú v piatok 24. augusta o 9. h pred Divadlom Jána Palárika. Usporiadateľský štáb, pod vedením Miloša Krištofíka a Petra Bohunického, tentoraz vytýčil trasu cez Smolenice, Bukovú, Šaštín – Stráže, Moravský Svätý Ján, Hohenau, Poysdorf, Laan der Taya (tam posádky prenocujú). Do Rakúska zavítajú účastníci trnavského zrazu vôbec prvý raz. Návrat vzácnych exponátov do svojho hlavného centra, na trnavské Trojičné námestie, sa plánuje o deň neskôr, v sobotu 25. 8., medzi šestnástou až osemnástou hodinou.

■ **MEMORIÁL MARIÁNA HIRNERA V HÁDZANEJ** – Mestská športová hala privíta prvý septembrový víkend účastníkov 2. ročníka Memoriálu Mariána Hirnera. Trnavský rodák (5. júla 1953) sa vypracoval na reprezentačnú jednotku. Zákerná choroba nečakane ukončila jeho životnú púť 25. februára 2005. Marián mal iba 51 rokov. Spomienkový turnaj na hádzanára storočia v slovenskom Ríme (anketa z roku 1999) sa bude hrať za účasti štyroch tímov, vrátane usporiadajúceho HK 47. Víťazný pohár trnavského primátora pred rokom získali Košičania z 1. MHK. Strieborný bol ŠKP Bratislava, bronzový HC THP Topvar Topoľčany. V domácej zostave, vedenej Ernestom Gubrickým (4. miesto), ako hosť nastúpil Mariánov syn Rastislav, brankár nemeckého SpVgg Altenerding. Aj tohtoročné dvojdňové podujatie usporiada Mesto Trnava (Marián bol jedno volebné obdobie poslancom mestského zastupiteľstva, predsedom komisie mládeže a športu), rodina Hirnerová a materský klub tejto nezabudnuteľnej brankárskej legendy v zelenom drese s číslom šestnásť. Riaditeľskú taktovku drží Alexander Ulašín. V sobotu 1. septembra sa začne program o 12.30 h, o deň neskôr dokončia turnaj od 10. h. Príďte si zaspomínať na dlhoročného reprezentanta našej vlasti a Trnavy.

■ **KLUB REKREAČNÉHO BEHU TRIDSAŤROČNÝ** – Prvý KRB na Slovensku si založili Trnavčania 2. septembra 1977. Jeho okrúhle narodeniny oslávi rodina kondičných bežcov tradične, v maratónkach. Beh zdravia lesoparkom Kamenný mlyn (8,9km) je určený všetkým milovníkom pohybových aktivít, bez rozdielu veku a výkonnosti. Aj preto mestský magistrát venuje vecné ceny do pretekárskej tomboly. Vlani obul najrýchlejšie maratónky dlhoročný triatlonista Andrej Orlický. Technicky časť pretekov si berie na starosť trnavské centrum voľného času Kalokagatia. Rovnako to bude i vo štvrtok 20. septembra o 17. h pri štarte 51. vytrvalostného behu Trnavská hodinovka. Bežecký had sa vzápätí natiahne na conipurovej dráhe Mestského atletického štadióna Antona Hajmássyho. Najdlhšiu vzdialenosť počas šesťdesiatich minút (18 910m) doteraz absolvoval v Trnave poľský vytrvalec Ryszard Malecki, člen Kolejarzu Katowice. Septembrové atletické pozvánky skompletizuje na tom istom štadióne Trnavský memoriál. Začne sa poslednú sobotu o 9.30 h. Atléti Slávie venujú míting pamiatke Mikuláša Čordáša, Radky Charfreitagovej (vrhačské štvorboje) a Antona Hajmássyho (skok mužov do diaľky). Ďalším vrcholom sviatočného predpoludnia bude Štít mesta Trnava v behu žien na 1500 m.

■ **TRADIČNÝ TRNAVSKÝ JARMOK A ŠPORT** – Z pestrého programu sa najskôr pristavme pri 6. ročníku jarmočného basketbalového turnaja žien. O pohár primátora mesta budú súperiť

v mestskej telocvični Slávia na Ulici Jána Hajdóczyho (vedľa tenisového areálu). Usporiadateľskému výboru velí poslanec mestského zastupiteľstva, predseda BK Slávia, Ing. Ján Jobb. V piatok 7. septembra začnú padať prvé koše o 14. h, ďalšie dva dni už o deviatej. Druhá septembrová sobota pozve milovníkov džuda na 35. ročník Veľkej ceny mesta Trnavy. Jubilejným medzinárodným zápolením v kimónách je určené mužom a ženám do 23 rokov. Na čele štábu stojí Jozef Svátek, predseda džudistov Slávie. Tretím vytypovaným odvetvím je cestná cyklistika. Trnavských 6666m, tak sa volá obľúbená masová časovka v rámci TTJ. Môžu sa na ňu prihlásiť všetci záujemcovia, bez rozdielu veku a výkonnosti, na akýchkoľvek bicykloch. Na Malženickej ceste (štart a cieľ pri letisku) sa začne súťažiť od 11. h. Lanský triumf hodlá obhájiť Banskobystričan Filip Kristl, nový traťový rekordér (8:34,65 min). Priestor dostane aj dekorovanie víťazov šestnástkovej Trnavskej cyklistickej ligy Generali 2007. V auguste má dve časti, ôsmeho a pätnásteho. Záverečný diel 13. ročníka sa pôjde v stredu 5. septembra, opäť o 17. h. Podrobnejšie informácie o cyklistickom a ďalšom športovom dianí počas týchto dvoch mesiacov prezradí záujemcom internetový portál mesta: www.trnava.sk (Kam za oddychom / Športové podujatia).

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Spotrebiteľia – trvajte na svojich právach!

Dnes v našej rubrike pokračujeme informáciami dôležitými v oblasti pre ochranu spotrebiteľa a zákonom ustanovených oprávnení spotrebiteľov.

■ Každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v dobrej kvalite, na vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov, ako aj na náhradu škody.

■ Predávajúci je povinný:

- a) predávať výrobky v správnej hmotnosti, miere alebo množstve a umožniť spotrebiteľovi prekontrolovať si správnosť týchto údajov,
- b) predávať výrobky a poskytovať služby v kvalite ustanovenej osobitnými predpismi alebo v bežnej kvalite; ak kvalita nie je predpísaná alebo ustanovená osobitným predpisom, môže predávajúci predávať výrobky v inej ako bežnej kvalite, len ak spotrebiteľa upozorní na všetky rozdiely v kvalite (pod bežnou kvalitou sa rozumie kvalita, ktorá nie je ustanovená osobitnými predpismi a výrobok alebo služba nevykazuje zjavné chyby, na ktoré je predávajúci povinný spotrebiteľa upozorniť),
- c) predávať výrobky a poskytovať služby za ceny dohodnuté v súlade s cenovými predpismi,
- d) správne účtovať ceny pri predaji výrobkov alebo pri poskytovaní služieb.

■ Predávajúci nesmie šikanovať spotrebiteľa. Je povinný vo vzťahu k spotrebiteľovi dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v poskytovaní tovarov a služieb, najmä nesmie odmietnuť predaj spotrebiteľovi výrobky, ktoré má vystavené alebo inak pripravené na predaj, alebo odmietnuť poskytnutie služby, ktoré je v jeho prevádzkových možnostiach; nesmie takisto viazať predaj výrobkov alebo poskytnutie služieb na predaj iných výrobkov alebo poskytnutie iných služieb, pokiaľ nejde o obmedzenie rovnaké pre všetky prípady a v obchodnom styku obvyklé.

■ Nikto nesmie uviesť do obehu, ponúkať ani predávať nebezpečné výrobky.

■ Výrobky, ktoré pre svoje vlastnosti majú určenú dobu spotreby, sa nesmú uviesť do obehu ani ponechať v obehu po uplynutí doby spotreby.

■ Nikto nesmie klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné, dvojzmyselné alebo prehnané údaje alebo zamlčať údaje o skutočných vlastnostiach výrobkov alebo služieb alebo úrovni nákupných podmienok.

- Predávajúci je povinný riadne informovať spotrebiteľa o vlastnostiach predávaných výrobkov alebo charaktere poskytovaných služieb, o spôsobe použitia a údržby výrobku a o nebezpečenstve, ktoré vyplýva z jeho nesprávneho použitia alebo údržby, ako aj o riziku súvisiacom s poskytovanou službou.
- Predávajúci musí zabezpečiť, aby ním predávané výrobky boli viditeľne označené všeobecne zrozumiteľnými údajmi o výrobcovi, prípadne dovozcovi a dodávateľovi, o množstve.
- Predávajúci je povinný zabezpečiť, aby výrobky boli označené údajmi o kvalite, dátume výroby, dobe použiteľnosti a spôsobe použitia, údržby, uchovávaní alebo skladovania týchto výrobkov.
- Všetky informácie musia byť uvedené v štátnom jazyku.
- Predávajúci je povinný jednoznačne informovať spotrebiteľa o cene predávaných výrobkov alebo poskytovaných služieb platnej v okamihu ponuky alebo sprístupniť zákazníkovi cenník.
- Podnikateľ je povinný vydať zákazníkovi doklad o zaplatení tovaru alebo poskytnutí služby.
- Ak to povaha výrobkov vyžaduje, najmä s ohľadom na hygienické podmienky predaja a charakter použitia, je predávajúci povinný výrobky predávať v hygienicky bezchybných obaloch alebo ich do takých obalov pri predaji zabaliť, pri samoobslužnom predaji je povinný poskytnúť spotrebiteľovi vhodný obalový materiál. Náklady na obalový materiál a zabalenie výrobkov uhrádza predávajúci.

V prípade podozrenia spotrebiteľa na porušovanie zákona o ochrane spotrebiteľa je možné podať podnet na prešetrenie na obchodnú inšpekciu:

Inšpektorát SOI pre Trnavský kraj, Trhová 2, 917 01 Trnava 1, odbor technickej kontroly výrobkov a ochrany spotrebiteľa, tel. č. : 033/5512 656, fax č.: 033/5512 656, e-mail: tt@soi.sk

Prípadne, ak máte akékoľvek otázky z oblasti ochrany spotrebiteľa, alebo sa chcete poradiť pri obhajobe svojich spotrebiteľských práv, môžete sa obrátiť na Združenie slovenských spotrebiteľov: spotrebiteelia@gmail.com

So spotrebiteľským pozdravom slušne a spravodlivo!

Spracovala PhDr. Marcela Šulganová, MsÚ – referát obchodu a služieb

SÚŤAŽ O GRANTY NADÁCIE TRNAVA TRNAVČANOM

Správna rada Nadácie Trnava Trnavčanom na svojom zasadnutí 25. júna 2007 rozhodla o predĺžení termínu uzávierky grantového kola nadácie do 15. septembra 2007.

Prioritne budú posudzované žiadosti z oblasti Rozvoj vzdelávania a vedy. V súlade s rozhodnutím správnej rady NTT sa pri predkladaných projektoch za prioritné považuje zameranie na vzdelávacie aktivity detí a mládeže s dôrazom na podporu technickej zručnosti – zvýšenie záujmu o technické vzdelávanie, zvýšenie kvality technického vzdelávania, rozvoj počítačovej zručnosti (nie nákup počítačov), využitie voľného času na podporu technickej tvorivosti, spolupráca škôl, rodičov a budúcich zamestnávateľov, atď.

Následne budú posudzované žiadosti z ostatných oblastí pôsobenia NTT – rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt, podpora kultúry, umeleckých aktivít divadelných, vydavateľských a hudobných, rozvoj práce s mládežou a telesnej kultúry, pomoc a podpora ľudí v núdzi a sociálne odkázaných, pomoc zdravotne postihnutým a sociálne slabším občanom, ochrana a tvorba životného prostredia, starostlivosť o všestranný rozvoj mesta, ako aj už evidované a dosiaľ nevybavené žiadosti o grant z prostriedkov nadácie.

Žiadosti o grant očakávame do 15. 9. 2007 na adrese: Nadácia Trnava Trnavčanom, (prípadne kópiu elektronicky na ntt@ntt.sk), Hlavná 1, 917 71 Trnava.

Podrobné informácie na tel. čísle: 033 / 3236 351,120 a na stránke www.ntt.sk

Kedy nebudú žiaci musieť ísť do školy?

Na radosť školákov ani v školskom roku 2007 – 2008 sa nezabudlo na to, že bez prázdninových dní by škola nemala ten správny „šmrnc“. Prvých voľných dní sa dočkajú už po dvoch mesiacoch zarezávania v školských laviciach...

JESENNÉ PRÁZDNINY 31. októbra – 2. novembra 2007

VIANOČNÉ PRÁZDNINY 22. decembra 2007 – 7. januára 2008

POLROČNÉ PRÁZDNINY 1. februára 2008

JARNÉ PRÁZDNINY 18. – 22. februára 2008

VELKONOČNÉ PRÁZDNINY 20. – 25. marca 2008

LETNÉ PRÁZDNINY 28. júna – 31. augusta 2008

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

PRÁZDNINOVÝ SUPERKLUB 2007 – 15. ROČNÍK

Téma: Spoznávanie histórie, tradícií, zblížovanie sa detí so svojimi starými rodičmi. Súťaže, tvorivé dielne, výlety, stretnutia so zaujímavými ľuďmi vždy v stredu od 10.00 do 12.00 h v oddelení pre deti. Vstup na platný čitateľský preukaz.

■ 1. augusta

**SNEHOVÁ DIELNIČKA V HORÚCOM LETEČKU
alebo OZDOB PERNÍK Z LÁSKY**

Host: perníkár Karol Pacek

■ 8. augusta

ANGLICKY, NEMECKY ALEBO TRNAVSKY

Súťaž: hádaj, o čom?

■ 15. augusta

TOČ SA, TOČ, HRNČIARSKY KOLOTOČ

Host: keramikár Róbert Šťastný

■ 22. augusta

**VELKÉ TRHOVISKO MALÝCH ČITATEĽOV
alebo U NÁS SA PLATÍ ÚSMEVOM
A DOBRÝM SLOVOM**

rozlúčka s prázdninami

Výpožičný čas v auguste 2007

HLAVNÁ BUDOVA, RÁZUSOVA 1

pondelok 8.00 – 18.00

utorok – piatok 8.00 – 16.00

sobota 8.00 – 12.00

študovňa a oddelenie pre deti v sobotu zatvorené

ODDELENIE PRE NEVIDIACICH

pondelok – piatok 8.00 – 16.00

16. 7. – 3. 8. 2007 8.00 – 12.00

HUDOBNÉ ODDELENIE

pondelok 10.00 – 12.00, 12.30 – 17.30

utorok – piatok 8.00 – 12.00, 12.30 – 16.00

POBOČKY PREDNÁDRAŽIE

pondelok zatvorené

utorok 10.00 – 12.00, 12.30 – 17.30

streda, štvrtok, piatok 8.00 – 12.00, 12.30 – 16.00

POBOČKA TULIPÁN

pondelok zatvorené

utorok 10.00 – 12.00, 12.30 – 17.30

streda, štvrtok, piatok 8.00 – 12.00, 12.30 – 16.00

od 19. augusta 2007

POBOČKA VODÁREŇ

pondelok zatvorené

utorok 10.00 – 12.00, 12.30 – 17.30

streda, štvrtok, piatok 8.00 – 12.00, 12.30 – 16.00

od 3. augusta 2007

POBOČKA MODRANKA

zatvorené

Galéria Jána Koniarka

■ **Prístavba Kopplovho kaštieľa**
Maja Poláčková
ROZMARNÉ CESTY 2000 – 2007
vernisáž: 13. septembra o 19.00 h
do 14. októbra

Výstava z tvorby slovenskej umelkyne, rodáčky z Trnavy, žijúcej a tvoriacej v Belgicku.

■ **Kopplov kaštieľ**
Pavel Pecha FOTOGRAFIE
kurátori: Václav Macek, Adriana Čeledová (GJK)
9. august – 16. september 2007

Výstava poskytne bohatý výber z tvorby Trnavčana, známeho umeleckého fotografa Pavla Pechu (nar. 1962 v Kremnici). Zastúpený bude výber jednotlivých fotografií z rôznych období: akty, krajinky, konštruované kompozície, ako i diela zo známeho cyklu Moje intuitívne divadlo. Hoci Pechove médium býva väčšinou čiernobiela fotografia, v novšom cykle Maľby fotoaparátom dokazuje, že sa dobre orientuje aj

v iných fotografických disciplínach. Ako napovedá samotný názov, bude prezentovaná aj farebná, digitálna tlač. Návštevníci budú mať jedinečnú možnosť vidieť pokope takmer päťdesiat autorových diel.

■ **Synagóga – Centrum súčasného umenia**
Tibor Huszár RETROSPEKTÍVA
28. jún – 31. august 2007

Známy a medzinárodne uznávaný slovenský fotograf Tibor Huszár (nar. 1952) sa preslávil najmä cyklami čiernobielych fotografií (Cigáni na Slovensku, New York – mesto tolerancie), ako aj fotografiami stoviek domácich a svetových celebrit. Patrí zároveň medzi uznávaných autorov portrétov bežných ľudí, ale aj aktov, v ktorých zachytáva podstatu ľudskej duše. Ako napovedá názov výstavy, reprezentuje dlhšiu časovú líniu jeho tvorby. V trnavskej synagóge predstavuje sériu 25 rozmerých čiernobielych fotografií.

GJK Trnava, pr@gjk.sk, www.gjk.sk

Prázdninové školské dvory

■ **Základná škola na Atómovej ulici**
 6.– 31. augusta 8.00 – 14.00 h, 17.00 – 21.00 h
 sobota – nedeľa 8.00 – 11.00 h, 17.00 – 21.00 h
 futbal, basketbal, hádzaná, internet, netradičné aktivity s DOMKOU, tel. č.: 550 14 91

■ **Základná škola na Vančurovej ulici**
 16. – 31. augusta 8.30 – 12.00 h
 virtuálna škola – 2 počítačové miestnosti, letná škola digitálnej fotografie
 do 15. augusta 9.00 – 12.00 h
 stolný tenis, telocvična, tel. č.: 551 50 17

■ **ZŠ na Nám. Slov. učeného tovaríšstva**
 do 31. augusta 9.00 – 17.00 h
 basketbal, hádzaná, atletika, futbal, spoločenské hry, tel. č.: 544 68 95

■ **Základná škola na Gorkého ulici**
 do 31. augusta 8.00 – 14.00 h, 17.00 – 21.00 h
 sobota – nedeľa 8.00 – 11.00 h, 17.00 – 21.00 h

telocvične, spoločenská, počítačová učebňa, knižnica, školská kuchynka, netradičné aktivity s Tulipáncami, tel. č.: 553 61 07

■ **Základná škola na Ulici K. Mahra**
 do 31. augusta 8.00 – 15.00 h
 tenis, futbal, atletika, umelá trávna plocha, počítačová učebňa, tel. č.: 552 11 74

■ **Základná škola na Ulici A. Kubinu**
 do 24. augusta 9.00 – 14.00 h
 futbal, stolný tenis, atletika
 každú stredu od 4. júla do 22. augusta od 9.00 do 14.00 h počítačová učebňa
 tel. č.: 554 52 31

■ **Kalokagatia – Centrum voľného času**
 do 31. augusta 8.00 – 16.00 h
 futbalové zápasy, vybijaná, mestské tábory, počítačová učebňa, tel. č.: 551 11 93

Info: Mgr. M. Schmidt, tel. č.: 3236 129

Západoslovenské múzeum

HLAVNÁ BUDOVA, MÚZEJNÉ NÁM. 3

expozičné:

Archeológia, Gotická Trnava, História mesta, Ázijské umenie, Kampanologická expozičia, Oratórium, Ľudová hrnčína, Ľudový odev západného Slovenska, Príroda Malých Karpát, Tvorba Williama Schiffera

■ KRÁSA ZAŠLÝCH ČIAS

Nová expozičia múzea z historických zbierok

Výstavy:

■ HELENA GASPER-LUDÍKOVÁ MOJE KRAJINY

Vernisáž 23. augusta o 16.00 h,
výstava potrvá do 29. októbra

■ U(S)CHOVANÝ ZVUK

Výstava prevzatá z Hudobného múzea SNM,
do 15. októbra

■ ANNDUAL 2007

do 30. augusta

■ KAMENNÁ KRÁSA

Výstava z prírodovedných zbierok Západoslovenského múzea

■ ZBIERKOVÝ PREDMET MESIACA

Liečivé rastliny

Keltské oppidum – fantazijná rekonštrukcia od Eduarda Levka z Dolnej Stredy

■ DOM HUDBY

M. SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO

Ul. M. Schneidera Trnavského 5, Trnava

expozičné:

PAMÄTNÁ IZBA MIKULÁŠA SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO, DEJINY CIRKEVNÉHO HUDOBNÉHO SPOLKU, DVORANA SLÁVY DOBRA

■ MÚZEUM KNIŽNEJ KULTÚRY – OLÁHOV SEMINÁR

Námestie sv. Mikuláša 10

výstavy:

AJ KEĎ SA VŠETKO MINIE, MY NIE

Dlhodobá výstava v spolupráci so SSV

■ MAPY A ATLASY

z historickej knižnice ZsM

Autor: Milan Ševčík

do 31. augusta

Tel.: 033 / 551 29 13, e-mail. zsmuzeum@zupa-tt.sk

Kostoly otvorené počas turistickej sezóny

■ DÓM SV. MIKULÁŠA

august

po – pi: 9.00 – 12.00 h, 14.00 – 17.00 h

ne: 14.00 – 17.00 h

september

po – pi: 9.00 – 12.00 h, 13.00 – 15.00 h

ne: 14.00 – 17.00 h

■ KATEDRÁLA SV. JÁNA KRSTITEĽA

po – pi: 9.00 – 12.00 h, 14.00 – 17.00 h

so – ne: 14.00 – 17.00 h

■ KOSTOL SV. JAKUBA – františkánsky

po – pi: 8.30 – 11.30 h, 13.00 – 16.00 h

so – ne: 14.00 – 17.00 h

■ KOSTOL NAJSV. TROJICE – jezuitský

po – ne: 8.00 – 17.00 h

■ KOSTOL SV. ANNY – uršulínsky

po – pi: 8.00 – 12.00 h, 13.00 – 17.00 h

so: 8.00 – 12.00 h

■ KOSTOL SV. JOZEFA – paulínsky

po – št: 10.00 – 12.00 h, 14.00 – 17.00 h

so: 10.00 – 12.00 h, 14.00 – 17.00 h

ne: 14.00 – 17.00 h

■ KOSTOL SV. HELENY

po – pi: 10.00 – 12.00 h, 14.00 – 17.00 h

so – ne: 14.00 – 17.00 h

■ EVANJELICKÝ KOSTOL a. v.

po – pi: 10.00 – 12.00 h, 14.00 – 17.00 h

so – ne: 14.00 – 17.00 h

Kalokagatia – Centrum voľného času

PRÍMESTSKÉ LETNÉ TÁBORY

**6. – 10. augusta TÁBOR ZÁLESÁKOV, 13. – 17. augusta ČARODEJNÍCKA ŠKOLA
20. – 24. augusta TAJOMSTVÁ STARÝCH HRADOV**

Cena jedného týždňa je 700 Sk. V tejto cene nie je zahrnutá strava. Do táborov môžu rodičia prihlásiť deti aj v priebehu prázdnin – minimálne týždeň pred začatím turnusu.

Informácie: Kalokagatia, Strelecká 1, kalokagatia@post.sk, cvc.trnava.sk, tel. 5511193

TRNAVSKÉ ORGANOVÉ DNI

**12. ročník medzinárodného organového festivalu
pod záštitou primátora mesta Trnava Ing. Štefana Bošňáka**

NEDEĽA 12. AUGUSTA

20.00 h Dóm sv. Mikuláša

PASKÓ CSABA, organ

DULICS TIMEA, soprán

Subotica / SRBSKÁ REPUBLIKA

G. Frescobaldi, L. Viadana, H. Schütz,

G. Muffat, C. F. Händel, J. S. Bach

NEDEĽA 19. AUGUSTA

20.00 h Dóm sv. Mikuláša

ENSEMBLE TRECANUM, FRANCÚZSKO /

Štrasburg

Etienne STOFFEL, umelecký vedúci

Martin BAKO, organ / SLOVENSKO

Gregoriánsky chorál, raný viachlas,

organové improvizácie

V spolupráci s Francúzskym inštitútom

v Bratislave

NEDEĽA 26. AUGUSTA

20.00 h Dóm sv. Mikuláša

JOHANNES LENIUS, RAKÚSKO / Viedeň

J. S. Bach, J. Pachelbel, W. A. Mozart,

J. Brahms, M. Reger

V spolupráci s Rakúskym kultúrnym fórom

NEDEĽA 2. SEPTEMBRA

20.00 h Dóm sv. Mikuláša

ANDRÁS DÉRI, MAĎARSKO / Budapešť

JURAJ PETER, SLOVENSKO / Bratislava

J. Brahms, J. S. Bach, A. Dvořák,

B. A. Wiedermann, F. Liszt

V spolupráci s Kultúrnym inštitútom

Maďarskej republiky

ŠTVRTOK 6. SEPTEMBRA

20.00 h Katedrála sv. Jána Krstiteľa

NEVEN KRALJÍČ

Zagreb / CHORVÁTSKO

D. Buxtehude, J. S. Bach, D. Zipoli, G. Young,

A. Klobučar

V spolupráci s Veľvyslanectvom Chorvátskej

republiky

NEDEĽA 9. SEPTEMBRA

20.00 h Dóm sv. Mikuláša

BOGDAN NARLOCH, POĽSKO / Koszalin

J. S. Bach, F. Mendelssohn-Bartholdy,

M. Surzynski, M. Reger

V spolupráci s Poľským inštitútom v Bratislave

NEDEĽA 16. SEPTEMBRA

20.00 h Dóm sv. Mikuláša

IMRICH SZABÓ, SLOVENSKO / Bratislava

J. S. Bach, C. Franck, L. Vierne

PIATOK 21. SEPTEMBRA

20.00 h Katedrála sv. Jána Krstiteľa

BRATISLAVSKÉ TROMBÓNOVÉ KVARTETO

PETER MIKULÁŠ, bas – SLOVENSKO / Bratislava

STANISLAV ŠURIN, organ – SLOVENSKO / Trnava

H. Schütz, G. Frescobaldi, H. Schein,

S. Scheidt, G. Gabrielli, G. M. Cesare, D. Speer

Mesto Trnava a Klub priateľov Trnavy

TRNAVSKÉ DNI

Láska – Pokoj – Porozumenie
14. a 15. septembra

Štrnásť ročník Trnavských dní sa uskutoční pri príležitosti 100. výročia narodenia hudobného skladateľa Gejzu Dusíka, 80. výročia otvorenia Mestskej verejnej knižnice v Trnave (55. výročie Knižnice Juraja Fándlyho), 70. výročia prvého vydania Jednotného katolíckeho spevníka, 30. výročia ustanovenia samostatnej Slovenskej cirkevnej provincie so sídlom v Trnave, 15. výročia zriadenia a obnovenia činnosti Trnavskej univerzity, 10. výročia zriadenia Univerzity sv. Cyrila a Metoda a 10. výročia od prvého vysielania Mestskej televízie v Trnave.

PIATOK 14. SEPTEMBRA

11.15 h Maja Poláčková ROZMARNÉ CESTY

Stretnutie so slovenskou umelkyňou žijúcou v Belgicku na výstave jej tvorby z rokov 2000 – 2007 v Galérii Jána Koniarka

15.00 h NEŠPOR

Duchovné a kultúrne stretnutie v Evanjelickom kostole

16.30 h SLÁVNOSTNÉ ZASADNUTIE KLUBU PRIATEĽOV TRNAVY

v kine Hviezda na Paulínskej ulici

20.30 h RODNÝ MŮJ KRAJ

Večer venovaný 100. výročiu G. Dusíka na terase hotela Phoenix. Piesne z jeho repertoáru spieva Ivan Ožvát

SOBOTA 15. SEPTEMBRA

9.00 h Odhalenie pamätnej tabule Mons. AUGUSTÍNOVI RAŠKOVI

na budove Gymnázia Jána Hollého

9.30 h SV. OMŠA V KATEDRÁLE SV. JÁNA KRSTITEĽA

so spomienkou na 30. výročie ustanovenia samostatnej slovenskej cirkevnej provincie a 70. výročie prvého vydania Jednotného katolíckeho spevníka. Účinkuje Rímsko-katolícky cirkevný hudobný spolok sv. Mikuláša pod vedením Ladislava Vymazala

10.40 h DEDIČSTVO NAŠICH PREDKOV

Ľudové zvyky a obyčaje z Červenika v mestskej veži

18.00 h GALAPROGRAM

v Divadle Jána Palárika

SPRIEVODNÉ PODUJATIA TRNAVSKÝCH DNÍ

ŠTVRTOK 13. SEPTEMBRA

11.00 h BESEDA HOSTÍ TRNAVSKÝCH DNÍ

bývalí študenti so súčasnými študentmi Gymnázia Jána Hollého (Michal Lošonský, Štefan Korček, Karol Kapeller)

17.00 h TRNAVČANIA TRNAVČANOM

Literárny večer pri príležitosti 80. výročia Knižnice Juraja Fándlyho

19.00 h Vernisáž výstavy Maje Poláčkovej ROZMARNÉ CESTY

Galéria Jána Koniarka

NEDEĽA 16. SEPTEMBRA

17.00 h Bohumil H. Chmelík ZÁHRADA SPOMIENOK JÁNA KONIARKA

štúdio Divadla Jána Palárika

KONCERT ROTTERDAMSKÉHO MLÁDEŽNÍCKEHO SYMFONICKÉHO ORCHESTRA

22. augusta o 15.00 h v Kostole sv. Jakuba

Modest Petrovič Musorgskij – symfonický obraz Noc na Lysej hore

Antonín Dvořák – ária z opery Rusalka Měsíčku na nebi hlubokém

Engelbert Humperdinck – pieseň z muzikálu Hansel und Gretel: Der kleine Sandman bin Ich
(Ja som malý rozprávkový muzikantík)

Peter Iljič Čajkovskij – Symfónia č.5 e-mol, opus 64

sólový spev: Lilián Farahani

diriguje: Dick van Gasteren

Rotterdamský mládežnícky symfonický orchester pozostáva z päťdesiatich piatich mladých hudobníkov. Založený bol vo februári 1972 a čoskoro sa vypracoval na najvýznamnejší mládežnícky symfonický orchester v Rotterdame. Vek súčasných členov sa pohybuje v rozmedzí od 14 do 26 rokov. V roku 2006 sa stali laureátom súťaže holandských národných orchestrov v Mládežníckej sekcii. Úspešne koncertovali v Nemecku, Belgicku, Rakúsku, Anglicku, Francúzsku, Portugalsku, Dánsku, Taliansku a Nórsku.

Sólistkou – speváčkou orchestra je sedemnásťročná Lilián Farahani, ktorá bola v roku 2007 finalistkou na Zhromaždení holandskej princeznej Kristíny a získala ocenenia za interpretáciu árie z opery Rusalka Měsíčku na nebi hlubokém od Antonína Dvořáka.

TRADIČNÝ TRNAVSKÝ JARMOK

7. – 9. septembra

PIATOK 7. SEPTEMBRA

Hlavná ulica – pred radnicou

13.30 h FUNNY FELLOWS

14.00 h Slávnostné otvorenie TTJ 2007

14.00 h FUNNY FELLOWS

Trojčinné námestie

15.00 h DH Križovianka

17.00 h Old Boys Jazz Band

20.00 h Tomáš Bezdeda so skupinou

21.00 h Deep'nSpace

s Marcelom Palonderom a AnitouSoul

SOBOTA 8. SEPTEMBRA

Trojčinné námestie

10.00 h program pre deti

13.00 h Bojnická kapela

15.00 h Second Band

16.00 h Otto Weiter

18.00 h Golden vein

20.00 h Bukasový masív

NEDEĽA 9. SEPTEMBRA

Trojčinné námestie

10.00 h Karpatská kapela

13.00 h Cimbaloá hudba

15.00 h Allegro

16.00 h Žiačky ZUŠ M. Schneidera Trnavského

SPRIEVODNÉ PODUJATIA:

Hlavná ulica – pred radnicou

7. – 9. septembra od 10.00 do 18.00 h

Ľudovomelecké remeslá

Mestská veža

7. – 9. septembra – Dedičstvo našich predkov

Kalokagatia – CVČ, Strelecká ulica

JARMOČNÁ VÝSTAV DROBNÝCH ZVIERAT

7. septembra od 13.00 do 19.00 h

8. septembra od 8.00 do 19.00 h

9. septembra od 8.00 do 19.00 h.

Organizuje: ZO SZCH, Veľké Kostolány

Akciu podporili: Jadrová a vyraďovacia spoločnosť, a.s. Jaslovské Bohunice

Na kolesách proti rakovine

19. septembra pred radnicou na Hlavnej ulici

Celoslovenská osvetová kampaň Slovenského paralympijského výboru v spolupráci s mestami a obcami Slovenska na podporu boja proti rakovine, spojená s finančnou zbierkou. Zúčastniť sa môže každý, kto prejde na akomkoľvek nemotorovom dopravnom prostriedku s kolesami (skateboard, kolieskové korčule, kolobežky, trojkolky, detské kočíky, bicykle, vozíky pre telesne postihnutých...) stanovenú symbolickú trasu. Súčasťou podujatia je aj kultúrny program.

Program kina Hviezda

1. – 5. 8. ■ SCHREK TRETÍ, animovaná rozprávka

17.30 a 19.30 h, 4. a 5. 8. aj o 15.30 h

2. – 6. 8. ■ DANNYHO TRINÁSTKA, akčná komédia

o 19.30 h

7. 8. ■ Letné art kino

8. 8. ■ STARÉ, NOVÉ, POŽIČANÉ A MODRÉ, tragikomédia

17.30 a 19.30 h

9. – 12. 8. ■ SMRTONOSNÁ PASCA – 4, akčný film

17.30 a 19.30 h

11. – 12. 8. ■ KARKULKA, animovaná rozprávka

15.30 h

13. 8. ■ RÁNO V BENÁTKACH, komédia

17.30 a 19.30 h

14. 8. ■ Letné art kino

15. 8. ■ PRÁZDNINY PÁNA BENA, komédia

17.30 a 19.30 h

16. – 20. 8. ■ NOVÉ FRANCÚZSKO, akčný film

17.30 a 19.30 h

18. – 19. 8. ■ MOST DO KRAJINY TERABHITIA, rozprávka

15.30 h

21. 8. ■ Letné art kino

22. – 23. 8. ■ KRÁLOVNÁ, dráma

17.30 a 19.30 h

24. – 27. 8. ■ VRATNÉ LÁHVE, komédia

17.30 a 19.30 h

25. – 26. 8. ■ CHARLIE A TOVÁREŇ NA ČOKOLÁDU, hraná rozprávka

15.30 h

28. 8. ■ Letné art kino

29. – 30. 8. ■ DIVÉ SVINE, komédia

17.30 a 19.30 h

29. 8. – 3. 9. ■ DIVOKÉ VLNY, animovaná rozprávka

15.30 h; 29. 8., 1. a 2. 9. aj o 13.30 h

31. 8. – 3. 9. ■ EDITH PIAF, dráma

17.30 a 20.00 h

DETSKÉ PREDSTAVENIA

V SOBOTU A V NEDELU O 15.30 h

4. – 5. 8. ■ SCHREK TRETÍ

11. – 12. 8. ■ KARKULKA

18. – 19. 8. ■ MOST DO KRAJINY TERABHITIA

25. – 26. 8. ■ CHARLIE A TOVÁREŇ NA ČOKOLÁDU

FILMOVÝ KLUB – NAKO TRNAVA

LETNÉ ART KINO

7. 8. ■ NA KONCI S DYCHOM, krimi.

Franc. 1959, réžia Jean Luc Godard

18.00 a 20.00 h

14. 8. ■ BABEL – dráma USA – Franc.

2006, réžia Alejandro Gonzales

18.00 a 20.00 h

21. 8. ■ GOYOVE PRÍZRAKY, dráma USA

2006, réžia Miloš Forman

18.00 a 20.00 h

28. 8. ■ SÓLO KAPOR, USA 2006,

réžia Woody Allen

18.00 a 20.00 h

MESTO TRNAVA

v spolupráci s Trnavským osvetovým strediskom,
Trnavským ľudovým cechom a folklórnym súborom Trnafačan

TRNAVSKÁ BRÁNA

medzinárodný festival folklórnych súborov

17. – 19. augusta

17. augusta, piatok

16.00 h DEDIČSTVO NAŠICH PREDKOV

Výstava drobných poľnohospodárskych nástrojov a krojov v Mestskej veži

TRNAVSKÁ BRÁNA VO FOTOGRAFII

Výstava fotografií v radničnej cukrárni Aida

KROJE TRNAVSKÉJ OBLASTI

ÚLUV, Hlavná 5

16.00 h NA JARMEKU I

Živá dielňa na Trojičnom námestí ponúkne návštevníkom najrozmanitejšie produkty ľudovomeleckých remesiel

17.00 h OTVÁRAJTE SA, TRNAFSKÉ BRÁNY

Slávnostné otvorenie festivalu na Trojičnom námestí
detský folklórny súbor Trnavček
detský folklórny súbor Drienka
dievčenská spevácka skupina Trnka
folklórny súbor Trnafačan

18.00 h VITAJTE, VZÁCNÍ HOSTÉ

Program folklórnych súborov krajín V-4
folklórny súbor Rovňan, Veľké Rovné
folklórny súbor Demizón, Strážnica, ČR
detský folklórny súbor Mali Marusynianie,
Poľsko, detský folklórny súbor Gödöllői,
Maďarsko

21.00 h OBRÁZKY SPOD POĽANY

Celovečerný program folklórneho súboru
DETVA z Detvy

18 augusta, sobota

10.30 h KONCERT KAPELY BOROVIENKA
na radnici

11.00 h KROJOVANÝ SPRIEVOD
Hlavná ulica

11.00 h NA JARMEKU II

Trojičné námestie

11.30 h – ZASPÍVAJTE SI S NAMI

Program speváckych folklórnych skupín na Trojičnom námestí

Opojčanka z Opoja, Bojničky, Špačinčanka zo Špačiniec, Povoja z Piešťan, Záruby zo Smoleníc, Cifer, Žofia z Bohdanoviec, Modrančanka z Modranky

14.30 h ZLATÁ BRÁNA OTVORENÁ

Trojičné námestie

Program detských folklórnych skupín
Gödöllői, Maďarsko, Mali Marusynianie,
Poľsko, Červené jabíčko, Rovinka
Sólisti: Diana Tuchscherová, Zuzana
Kopúneková, Simona Tomeková, Michal
Šimun
a deti z trnavských folklórnych súborov

16.30 h – UŽ SME SA NAŽALI

Trojičné námestie

Žatevné a odomájske tradície trnavskej roviny v podaní folklórnych skupín Cifer, Opojčanka, Podhoranka z Kočina-Lančára, LUSK z Krakovian a kapely Borovienka

18.30 h KED MUZIKA ZAČNE HRAT

Galaprogram na Trojičnom námestí,
vystúpia folklórne súbory Technik
z Bratislavy, Trnafačan z Trnavy, Trenčan
z Trenčína, Rovňan z Veľkého Rovného,
Demizón zo Strážnice, ČR

21.30 h TANCOVALI NAŠI VAŠIM

celovečerný program SLUK-u

19. augusta, nedeľa

10.00 h SLÁVNOSTNÁ SVÄTÁ OMŠA
za účasti folklórnych súborov

Mesto Trnava v spolupráci s Trnavským samosprávnym krajom

TRNAVSKÝ JAZZYk 2007

10. – 12. augusta 2007

Galéria Jána Koniarka – záhrada Kopplovho kaštieľa

Piatok 10. augusta od 20.00 h

Peter ARMSTRONG
Ondria & PREŠOVSKÝ DIXIELAND (SK)
J. J. JAZZMAN (CZ)
TRADITIONAL CLUB (SK)

Sobota 11. augusta o 20.00 h

BANDITOS (CZ)
EUROPEAN MANTRA (H)

Nedeľa 12. augusta o 20.00 h

AS GUESTS (B)
DAN BÁRTA / ROBERT BALZAR TRIO (CZ)

RAGGTIME A ZLATÁ ÉRA NEMÉHO FILMU
kinematograf so živou hudbou

Ateliér TRIDENS združenia umelcov BonArt – umelecká akcia JAZZ&ART
na výstave medzinárodného projektu INTER/ART/PLAY 07

KONCERTY DYCHOVÝCH HUDIEB

v Parku Antona Bernoláka každú nedeľu o 18.00 h

5. augusta DH TRNAVSKÁ 6, Trnava
12. augusta DH VLČOVANKA, Horná Súča
19. augusta DH ŠARFIANKA, Blatné
26. augusta DH BOŠÁČANKA, Bošáca

Novinky z radnice nájdete aj na www.trnava.sk

NOVINKY Z RADNICE – informačný mesačník mesta Trnava. Predseda redakčnej rady: Ing. Štefan BOŠNÁK, primátor mesta. Šéfredaktor: Ing. Pavol TOMAŠOVIČ, tlačový tajomník. Redaktorka: Elena Ursinyová. Grafická úprava: Andrej Grossmann. Redakcia: Radnica, Hlavná 1, 917 71 Trnava. Číslo telefónu: 033/32 36 348. E-mail: tomasovic@trnava.sk, ursinyova@trnava.sk. Registračné číslo: A 2003/17145. Náklad 5 000 ks. Redakcia nevyžadované rukopisy a fotografie nevracia. Tlač: B-print, Dedinská 28 Trnava.